

Staromestský kuriér

NOVINY PRE STAROMEŠŤANOV A NÁVŠTEVNÍKOV STARÉHO MESTA

40 500 výtlačkov

www.staromestskykurier.sk

ZADARMO

Aká bola
turistická sezóna
v Bratislave?

str. 7

Bratislavské
cintoríny počas
sviatkov

str. 8

Narodeninová
súťaž o 60
darčiekov

str. 9

BRITSKÁ KRÁĽOVNÁ ALŽBETA II. SI OD PRIMÁTORA ODNIESLA KNIHU A ZLATÚ ZNÁMKU

Obyčajný a zamračený štvrtok 23. október získal okolo poludnia neobyčajný punc, priam kráľovský. Bratislava privítala jedného z mála monarchov na svete. Kráľovná Alžbeta II. a jej manžel princ Filip navštívili našu metropolu, stretli sa s predstaviteľmi štátu i mesta a prešli sa aj po historickom centre. Na Hlavnom námestí ich počas pracovného dňa vítal viac než tisícový dav zvedavcov. Veď vidieť ozajstnú kráľovnú, nie hercov z Korunovačných slávností, sa zrejme nepošťastí každému.

Britská hlava štátu mala oblečený bordový kabát a jeden zo svojich povestných klobúčikov. Tóny národných piesní sprevádzali prvé kroky kráľovnej. Tradičné slovenské uvítanie sa však nestretlo s očakávanou odozvou. Chlieb a soľ, ktoré kráľovnej ponúkli zostali nedotknuté.

Oficiálna štátna návšteva iniciovaná slovenským prezidentom Ivanom Gašparovičom sa pochopiteľne nezaobišla ani bez zdvorilých darov.

(pokračovanie na str. 4)

Kráľovná Alžbeta II. s primátorom Bratislavy Andrejom Ďurkovským počas programu na Hlavnom námestí

FOTO: Miroslav Košírer

STAROMESTSKÝ KURIÉR – UŽ ROK S VAMI

Milí čitatelia, Staromestský kuriér oslávil v októbri svoje prvé narodeniny. Počas tohto obdobia sme sa snažili vyprofilovať takým spôsobom, aby sme čo najviac pokryli dianie v Starom Meste, ba dokonca aj za hranicami tejto mestskej časti. Postupne sme rozšírili počet strán, zvýšili náklad, skvalitnili distribúciu a zriadili modernú internetovú stránku.

Po obsahovej stránke sme detailne monitorovali najmä miestne a mestské zastupiteľstvá, kde prvotne vznikajú pravidlá života v našom okolí. Nie však iba komunálne otázky zaplňali

naše stránky. Pravidelne sme sa venovali aj iným aktuálnym a celospoločenským témam a diani v Starom Meste. Nechýbalo množstvo dobrých a užitočných rád z oblasti práva, ekonomiky či zdravotníctva. Svoj priestor dostala pravidelne kultúra, životné prostredie a samozrejme postrehy a námety našich čitateľov. V mnohých prípadoch sa venujeme témam, ktoré nedostanú priestor v žiadnom inom periodiku.

Narastajúci čitateľský ohlas je pre nás signálom, že Staromestský kuriér si našiel svojho adresáta, čo je pre nás záväzkom aj do budúcnosti. Všetkým priaz-

nivcom i kritikom ďakujeme za vyjadrenie názoru a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu. Radi by sme vyšli ešte viac v ústrety potrebám verejnosti, a preto sme pripravili malú anketu, ktorá nám pomôže zmapovať viac názory a potreby nášho publika. Navyše všetci, ktorí sa zapoja do ankety, budú zaradení do súťaže o 60 darčiekov v hodnote 500 Sk (16,6€). Viac sa dočítate na strane 9 a na internetovej stránke www.staromestskykurier.sk.

(pokračovanie na str. 9)

str. 15

TERČ

Vaše postrehy, námety, otázky týkajúce sa života v Starom Meste, činnosti samosprávy a jej predstaviteľov, negatíva, ale aj pozitíva, s ktorými sa denne stretávate. Staromestský kuriér sa bude snažiť adresovať ich kompetentným a priniesť na tieto podnety odpoveď.

Vaše otázky smerujte s označením „Terč“ na e-mailovú adresu redakcie: redakcia@skurier.sk, poštovú adresu: Župné nám. č. 7, Bratislava 815 68

WORKSHOP PREDĹŽILI O DVA TÝŽDNE

Magistrát hl. mesta SR Bratislavy po vzájomnej dohode s vyzvanými kolektívami sa rozhodol predĺžiť termín spracovania nového riešenia Staromestskej ulice do 29. októbra 2008 do 9.00 hod. Workshop sa začal 16. septembra 2008 s pôvodným termínom na odovzdanie prác 16. októbra 2008. Nový termín znamená predĺženie trvania kombinovaného workshopu o takmer dva týždne.

Zámerom tohto workshopu je hľadanie nových myšlienok na riešenie priestoru Staromestskej ulice. Kombinovaný workshop sa uskutočňuje pod gesciou hlavného architekta Bratislavy prof. Štefana Šlachtu. V rámci oficiálneho otvorenia workshopu sa uskutočnili vstupné prednášky viacerých expertov z oblasti histórie, pamiatok, dopravy, urbanizmu a filozofie.

Magistrát hl. mesta SR Bratislavy iniciatívne vyzval 5 ateliérov, aby sa zapojili do workshopu. Sú to ateliéry, ktoré v minulosti riešili priestory v centre Bratislavy alebo v tesnej blízkosti. Okrem vyzvaných ateliérov sa na tomto workshope môžu zúčastniť aj iní architekti. Podmienkou je odovzdanie práce dňa 29. októbra 2008 do 9.00 h na sekretariáte hlavného architekta Bratislavy, Uršulínska 6. Podrobné informácie záujemcom poskytnú na tel. 59356 – 410 alebo email: boudova@bratislava.sk.

(pk)

NA HRADE UŽ OSÁDZAJÚ ŠAMBRÁNY

V rámci rekonštrukcie hradu sa vykonáva zároveň aj architektonicko-historický a archeologický prieskum. Podľa slov Eleny Valovičovej, hovorkyne Kancelárie Národnej rady, rekonštrukčné práce napredujú podľa plánu a časového harmonogramu. Momentálne sa pracovníci sústreďujú v Hradnom paláci. Robia tu prierazy pre schodiská a inštaláciu vzduchotechniky. Pamiatkový úrad schválil pre novú tvár hradu šambrány. Sú to kamenné obruby okien vyrobené podľa historickej predlohy. Počas dnešných dní sa šambrány osádzajú vo vnútornej časti nádvorja paláca.

Rekonštrukcia hradu by mala sprístupniť niektoré miestnosti, ktoré doteraz verejnosť nemohla vidieť. Celková obnova má za cieľ prilákať na hrad nielen turistov, ale aj obyvateľov Bratislavy. V rozpočte opráv, ktorý je 1,5 – 2 miliardy korún (takmer 67 mil. €), sa počíta aj so stavbami pôvodných objektov Oranžérie a Zimnej jazdiarne, ktoré v roku 1811 zničil požiar. Obnoví sa niekdajšia francúzska baroková záhrada i otvorené priestory hradu.

(vs)

OSUD PARČÍKA NA BELOPOTOCKÉHO ULICI BY MOHOL BYŤ ZNÁMY UŽ ČOSKORO

V utorok 14. októbra sa po nedávnom ilegálnom výrube stromov v parčíku na Belopotockého ulici uskutočnilo plánované stretnutie zástupcov mesta s predstaviteľmi spoločnosti STRABAG-ZIPP Development, s.r.o. Predmetom rokovania bola snaha mesta o zmenu pozemkov, pričom zámerom mesta je ponúknuť investorovi iné pozemky a tým zachovať parčík Belopotockého.

„Je potrebné zdôrazniť, že samospráva od začiatku podporovala občanov v ich úsilí, aby na tejto ploche zostal parčík. Pozemok bol v minulosti vo vlastníctve štátu, ktorý ho prostredníctvom štátnej organizácie predal,“ vysvetlil na úvod Tomáš Korček, námestník primátora Bratislavy a dodal: „Mesto už v tejto veci podniklo určité kroky, s cieľom zachovať parčík Belopotockého ako zelenú plochu.“

Na stretnutí bolo investorovi predložených niekoľko nehnuteľností, na výmenu za parčík Belopotockého. K tomu, či vie niektorú z ponúk mesta akceptovať, sa má vyjadriť na ďalšom spoločnom stretnutí, ktoré je plánované tento týždeň. Akékoľvek spoločné riešenie mesta s investorom bude v blízkej dobe predložené do mestského zastupiteľstva. „Máme investorov prísľub, že nebude pokračovať vo výrube až do rozhodnutia mestského zastupiteľstva o ďalších

krokoch v tejto veci,“ povedal Tomáš Korček, ktorý oznámil, že mesto by chcelo parčík zrevitalizovať, nainštalovať mobiliár a vybudovať malé ihrisko pre rodiny s deťmi.

Vyťali aj osem neoznačených stromov

Podľa staromestskej samosprávy spoločnosť Strabag – Zipp na Lehockého ulici (parčík na Belopotockého) vyrúbala aj osem neoznačených stromov. Ani jeden z nich sa teda nenachádza v zozname vydaného, no ešte stále neplatného výrubového povolenia. Mestská časť sa preto obrátila na Obvodný úrad životného prostredia v Bratislave s tým, že pravdepodobne došlo k porušeniu zákona o ochrane prírody a tiež správneho zákona.

V povolení na výrub, ktorého realizácia sa však viaže k vydaniu právoplatného stavebného povolenia na stavbu Aparmán Park na Lehockého ulici, bolo uvedených 29 stromov, pričom ich

FOTO: Miroslav Košírer

spoločenská hodnota predstavuje 850-tis. Sk (28 tis.€).

Pri obhliadke však pracovníci referátu ochrany prírody miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Staré Mesto zistili, že boli odstránené aj stromy, ktoré boli spomínanými neboli. Konkrétne jeden brest, jeden pajašaň a šesť javorov. Neboli teda ani označené! Na výrub piatich z nich

– ich spoločenská hodnota predstavuje 112-tis. Sk (3718 €) – si mala investorská firma vyžiadať súhlas mestskej časti. Spoločnosť Strabag – Zipp o výrub však ani nepožiadala. Zvyšné tri dreviny nepodliehajú správnomu konaniu, keďže obvod ich kmeňa bol menší než 40 cm.

(pk)

viac foto na www.staromestskykurier.sk

KATASTER STARÉ MESTO VYZÝVA VLASTNÍKOV POZEMKOV

Všetci známi vlastníci pozemkov v katastrálnom území mestskej časti Bratislava – Staré Mesto by v týchto dňoch mali poštou dostať návrh registra obnovenej evidencie pozemkov. Návrh registra však nie je možné doručiť tým vlastníkom pozemkov, ktorých adresy nie sú k dispozícii. Spracovateľ návrhu registra v k. ú. Staré Mesto, ktorou je spoločnosť GEO-KOD, ich preto nevie osloviť.

Treba si uvedomiť, že podľa zákona 180/1995 Z. z. (o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom) prejdú pozemky neznámych vlastníkov do správy Pozemkového fondu SR. Mestská časť Bratislava – Staré Mesto preto vyzýva vlastníkov pozemkov v katastrálnom území Starého Mesta, aby venovali pozornosť tomuto oznámeniu:

Register obnovenej evidencie pozemkov v k.ú. Staré Mesto

Prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky č 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, došlo k vytvoreniu základných podmienok pre postupnú právnu obnovu pozemkového vlastníctva.

Konanie organizuje vecne príslušný správny orgán, ktorým je pre k.ú. Staré Mesto: Správa katastra pre hlavné mesto SR Bratislava, Ružová dolina 27, 821 09 Bratislava. Správny orgán zriaďuje pre každú obec, pre každé katastrálne územie komisiu, ktorá má sedem členov. Správny orgán podľa § 5 ods.4 zákona, verejnou vyhláškou oznamuje začatie konania o obnove evidencie niektorých

pozemkov a právnych vzťahov k nim v k. ú. Staré Mesto dňom 20.10.2008.

Predmetom konania v zmysle citovaného zákona sú pozemky, ktoré nie sú vpísané na liste vlastníctva v katastri, prípadne nie sú uvedené v majetkovej podstate LV, tzv. hluché LV, alebo pozemky, ku ktorým je evidované vlastnícke právo na LV len v časti nie v 1/1.

Katastrálny úrad v Bratislave uzatvoril zmluvu o dielo na zostavenie registra v k. ú. Staré Mesto so spoločnosťou: GEO-KOD s.r.o., Rostocká č.45, 831 06 Bratislava. Hlavnou úlohou zhotoviteľa registra je laicky povedané: prešetriť vlastnícke vzťahy evidované v operátoch Pozemkovej knihy a pre-

šetriť listiny archivované v zbierke listín príslušnej správy katastra, prešetriť listiny, ktoré sú uložené v zbierkach štátnych archívov, listiny predložené účastníkmi konania ako sú napr. dedičské uznesenia, prídelové listiny, geometrické plány, kúpne, hospodárske zmluvy, výkupové elaboráty a iné verejné listiny a zostaviť návrh registra, v ktorom pozemky, ktoré sú predmetom konania prepíše na listy vlastníctva a vypracovať grafickú /mapovú/ časť registra.

Účastníkom konania so známou adresou bude písomne, doručenu zásielkou zaslaný výpis z návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP), spolu so sprievodným listom o zverejnení registra a šekovou poukážkou na uhradenie príspevku na finančné zabezpečenie nákladov konania vo výške 100 Sk, ktorý je v zmysle § 10 ods. 2 zákona povinný zaplatiť každý účastník konania v lehote 30 dní.

Výpis z registra obsahuje pozemky, ktoré sú vlastníctvom konkrétneho účastníka. Každá parcela má vo výpise uvedené: parcelné číslo, číslo pozemnoknižnej vložky, výmeru, druh pozemku, veľkosť spoluvlastníckeho podielu a titul nadobudnutia. Spracovateľ týmto vyzýva účastníkov, aby si svoj výpis dôsledne prekontrolo-

vali, preverili svoje osobné údaje, správnosť rodného čísla a adresu.

Celý operát návrhu registra bude v období 30 dní od zverejnenia t.j. od 20.10.2008 do 20.11.2008 k dispozícii k verejnemu nahliadnutiu v priestoroch Staromestskej siene Miestneho úradu Mestskej časti Bratislava – Staré Mesto, Vajanského nábrežie 3, 814 21 Bratislava, každý utorok v čase od 15.00-18.00 a vo štvrtok v čase od 15.00-18.00 h., kde občanom budú poskytovať informácie zamestnanci správy katastra a zástupca spracovateľa. V tomto čase bude ešte možné odovzdať verejné listiny, ktoré neboli do registra zapracované a opraviť chyby v osobných údajoch.

Písomné námietky voči výpisu návrhu registra, spolu s ich odôvodnením je možné podať komisii do 30 dní od doručenia výpisu z návrhu registra, ak ide o účastníkov so známou adresou, pri neznámych vlastníkoch 30 dní od uverejnenia návrhu registra na adresu predsedu komisie: Magistrát hlavného mesta Bratislavy, Oddelenie správy nehnuteľnosti, Ing. Jana Korčáková, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1.

(pk)

NÁVRH ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH JE NEPRIJATELNÝ

Národná rada SR v súčasnosti rokuje o vládom návrhu zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

„Hlavné mesto SR Bratislava podporuje reformu sociálnych služieb a očakáva od nového zákona zrealizáciu financovania a zefektívnenie poskytovania služieb v sociálnej oblasti. S predloženým návrhom zákona však nemôže súhlasiť, pretože je pre mesto finančne, personálne a materiálne neúnosný, a preto veľmi ťažko

vykonateľný v praxi,“ konštatuje námestníčka primátora Bratislavy Anna Dyttertová.

V návrhu zákona (§ 8) je ustanovená povinnosť obce vždy poskytnúť sociálnu službu do 60 dní alebo bezodkladne! Mesto je toho názoru, že tejto povinnosti by malo zodpovedať priame a adresné zabezpečenie príslušného financovania štátom, ktorý túto povinnosť od obce vyžaduje. Zákon predpokladá, že mestá a obce budú doplňať súkromným podnikateľom v tejto oblasti, pokiaľ ich vlastné kapacity nebudú postačovať a definuje len práva prijíma-

teľa sociálnej služby a povinnosti poskytovateľa. Chýba definovanie povinnosti prijímateľa služieb.

„Na základe predbežnej analýzy sociálneho oddelenia mesta, v prípade schválenia predloženého návrhu zákona, by bolo potrebné prijať najmenej 135 zamestnancov a 437 opatrovateliek na terénnu opatrovateľskú službu. Len mzdy a odvody by tak činili cca 216 mil. Sk ročne (720 mil.€);“ dodáva námestníčka primátora Anna Dyttertová.

Ďalej zákon zaťažuje mesto výdajmi na vytvorenie nových priestorov a zariadení. „Ak by

sme mali vyhovieť predkladanému zákonu, mesto Bratislava by potrebovalo od januára 2009 minimálne o 21 zariadení sociálnej starostlivosti viac a k tomu prislúchajúce financie na ich prevádzku. V tejto podobe je zákon pre hlavné mesto nevykonateľný. K návrhu zákona prišlo asi 1000 pripomienok od relevantných subjektov, čo v podstate znamená, že by sa mal prepracovať“, dodáva námestníčka.

(pk)

NA VIANOČNÝCH TRHOCH BUDE 107 PREDAJNÝCH STÁNKOV

Vianočné trhy 2008, ktoré sa budú v tomto roku konať od 28.11. do 23.12.2008 na Hlavnom a Františkánskom námestí, budú trvať 26 dní. Na Vianočných trhoch 2008 bude počas adventného mesiaca predávať 122 úspešných uchádzačov v 107 predajných stánkoch.

Uchádzačov vybrala komisia, ktorá posudzovala predložené ponuky. Celkovo sa o predaj na Vianočných trhoch 2008 uchádzalo 218 záujemcov (r. 2006 - 186, r. 2007 - 218). Z celkového počtu 107 stánkov bude 41 kusov tzv. gastrostánkov, z toho 2 stánky + plocha na pergolu, 11 stánkov + plocha na gril (z toho 2 nové grily v sektore C) a 28 „klasických“ občerstvovacích stánkov. Ďalších 66 stánkov je určených na predaj vianočných darčiek.

Výberové konanie bolo vyhlásené 12. septembra, uzávierka prihlášok bola 13. októbra. Rozhodujúcimi kritériami, ktoré komisia posudzovala, boli ponuka tovaru, referencie a výška ponúkaného nájomného. Rovnako ako počas predchádzajúcich ročníkov Vianočných trhov aj v tomto roku hlavné mesto 5 stánkov (o 2 viac ako vlani) za symbolickú 1-korunu

(0,03 €) poskytlo charitným spoločnostiam.

Sú to Slovenský výbor pre UNICEF, Rotary Club Bratislava, Soroptimist international klub Bratislava, OZ Spoločnosť pre sebauvedomenie, rast a rozvoj človeka, 13. skautský zbor Bratislava-Petržalka, OZ Spoločnosť A.K.O., n.o., Equilibria – spoločnosť pre rozvoj potenciálu ľudí zdravotne postihnutých, Konto Orange, n.f., DSS pre deti a dospelých, PRIMA, n.o., Spojená škola Tokajická 24, n.o. Lepší svet., Združenie VOTUM, Autistické centrum ANDREAS, Spoločnosť priateľov detí z detských domov – Úsmev ako dar, Bratislavská katolícka charita, Združenie Krídla.

Nájomní musia úspešne uchádzači zaplatiť najneskôr do 14. novembra 2008 a zábezpeku pre prípad poškodenia stánku alebo porušenia zmluvných podmienok pre všetky stánky vo výške 10 032,-Sk (333.00 €). Príjmy z Vianočných trhov 2008 predstavujú sumu cca 9 miliónov korún (298 745.27 €).

Hlavné mesto prísne ohraničuje sortiment tak, aby

zodpovedal typickým vianočným produktom. Výberová komisia prehodnocuje každú ponuku a rozhoduje o tom, či ponúkaný sortiment zodpovedá stanoveným kritériám. Sortiment vianočného občerstvenia tvoria napríklad cigánska pečienka, pečené klobásy, masťný chlieb s cibuľou, pagáče, husacie

a kapustné lokše, kapustnica, varený punč, víno, grog. Ďalej je to drobné pečivo, oplátky, medovníky, med alebo vianočná medovina, ale aj drevo, sklo, koža, prútie, šúpolie, včelí vosk sú materiály, z ktorých sa vyrábajú predávané úžitkové a dekoračné umelecké predmety.

(pk)

FOTO: Miroslav Košířer

POMNÍK MARTINA RÁZUSA V BRATISLAVE

Spolok Martina Rázusa vyhlásil architektonicko-výtvarnú súťaž na stvárnenie Pomníka Martina Rázusa. Dnes už poznáme víťazov tejto súťaže. Stali sa nimi Martin Dzurek a Ing. arch. Daniel Bartoš. Porota, ktorá návrhy hodnotila, sa skladala z ôsmich členov. Predsedom komisie bol doc. ak. sochár Ján Hoffstädter a medzi porotcami nechýbal ani staromestský starosta Ing. arch. Andrej Petrek.

Zámerom pamätníka je komplexne informovať o osobe Martina Rázusa. Výsledný návrh pomníka sa skladá z troch celkov, jeden hovorí o Rázusovi ako o spisovateľovi, ďalší o jeho politickej kariére a posledný o kňazskej službe. Objekt bude stáť na Rázusovom nábreží na betónovej dlažbe, obklopený živým plotom.

Žulová platňa, ktorá bude ležať najbližšie k pešej komunikácii, aby bola dobre viditeľná pre chodcov, bude prezentovať postavu

spisovateľa. V sklenej tabuli, osadenej do tohto žulového kvádra, bude laserom vyleptaný citát: „Za pasy šiel som s Bohom svojím, so svetom – so sebou.“ Vedľa bude do kamennej tabule vypieskovaný podpis Martina Rázusa.

Dominantou pomníka bude vysoký žulový pilier stojaci uprostred, ktorý predstavuje Rázusa ako politika. Pilier vytvorí 11 platní, každá by mala byť posvätená na jednom z miest jeho pôsobenia a následne privezená do Bratislavy ako stavebný prvok pomníka. Vo výške 139 cm – medzi deviatou a desiatou platňou – budú osadené dva sklenené hranoly. Ten hranol, ktorý bude smerovať k promenáde na nábreží, poniesie portrét Martina Rázusa s textom: „Martin Rázus, 1888 – 1937, spisovateľ – kňaz – politik“. Druhý hranol – orientovaný k hotelu Devín, bude informovať o chronologickom životopise tejto osobnosti. Vo ve-

černých hodinách pomník osvetlia halogénové žiarivky zapustené do dlažby.

Posledná časť pomníka prezentuje Rázusa ako kňaza. Ide o text v spomenutých hranoloch a o oddychovú lavičku, ktorá bude stáť v rohu obklopená živým plotom.

Predbežná kalkulácia roz-

počtu pamätníka sa odhaduje na 999 000 Sk (33 160,72 €). Spolok Martina Rázusa vyhlasuje od 1. 11. celoštátnu verejnú zbierku na financovanie objektu. Číslo účtu je v Tatra Banke 2621128671/1100.

Veronika Ševčíková

(bg)

BRITSKÁ KRÁLOVNÁ ...

(dokončenie zo str. 1)

Prvá dáma Slovenskej republiky a dáma na čele Spojeného kráľovstva si vzájomne vymenili šperkovničky. Ivan Gašparovič bol o čosi originálnejší. Princ Filip, vojvoda z Edinburgu, dostal pre nás bežný, pre neho nesmierne zaujímavý dar - fujaru. Kráľovná, ktorá je známa svojou láskou ku koňom, dostala plastiku s malými striebornými jednorozkami a okridlenými pegasmi.

Hlavné mesto nemá len historickú časť, Alžbeta II. s manželom mali možnosť v prítomnosti prezidentského páru spoznať aj vidiecku tvár Bratislavy. Na Devíne sa Jej Veličenstvo stretlo aj z hrdinským veteránom Sirom Nicholasom Wintonom, ktorý pred II. svetovou vojnou zachránil množstvo židovských detí pred deportáciou.

Vzácnaj hostke sa dostalo aj veľkej pocty. Na mieste, kde pred niekoľkými rokmi stála železná opona, stojí teraz jej pamätník, ktorý ju bude naveky pripomínať. Kráľovná odhalila túto boľavú časť slovenských dejín a k Bráne slobody položila veniec obetiam komunizmu.

Večer sa niesol v znamení štátneho banketu s prísnyimi pravidlami a len pre pozvaných. Páni museli prísť v smokingu a dámy vo večernej toalete. Samozrejme, v hanbe nezostal ani britský pár. V Redute kráľovná zažiarila v zlatom vyšívaných šatách so vzácnym dedičným klenotom vo vlasoch. Poprední predstavitelia oboch krajín predniesli príhovory, ktoré boli plné slov vďaky a utužovania vzťahov.

Piatok dopoludnia sa kráľovský pár presunul do Tatier. Okrem ukážok folklóru a slovenskej prírody sa Alžbeta II. postarala aj o vrhodenie úvodného buľy v priateľskom hokejovom zápase medzi popradskými a britskými hokejistami.

Primátor hlavného mesta SR Bratislavy Andrej Ďurkovský spolu s námestníkmi Milanom Čílekom, Annou Dyttertovou, Tomášom Korčekom a riaditeľkou magistrátu Annou Pavlovičovou sa vo štvrtok krátko popoludní na Primaciálnom námestí stretol s kráľovnou Alžbetou II. a Vojvodom z Edinburgu.

Andrej Ďurkovský, ozdobený primátorskými insígniami, vítal britský kráľovský pár slovami: "Vaše Veličenstvo, Vaša Kráľovská Výsosť, dovoľte mi oficiálne Vás privítať na pôde hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Pre mňa osobne, ako aj pre samosprávu nášho mesta, ktorá má v Bratislave takmer tisícročnú tradíciu, a pre všetkých obyvateľov Bratislavy, je to historická chvíľa a mimoriadna udalosť. Vašu návštevu vnímame ako výnimočné ocenenie nášho viacročného úsilia, ktoré sme po období komunistickej totality vynaložili, aby sme sa mohli opäť rovnocenne vrátiť medzi krajiny a národy demokratickej Európy. Zároveň si Vašu návštevu dovoľujem považovať za dôkaz dlhoročného historického priateľstva a spolu-

Kráľovná s prezidentom Ivanom Gašparovičom a námestníkom primátora Štefanom Holčíkom počas návštevy Devína

práce medzi ľuďmi Spojeného kráľovstva a Slovenskej republiky."

Kytičku kvetov na privítanie odovzdala kráľovnej Alžbete II. žiačka základnej školy sv. Uršule Pavlínka Pašková. Vojvoda z Edinburgu sa pri stretnutí s vedením mesta zaujímal o to, či sú volení vo voľbách.

Kráľovná Alžbeta II. a Vojvoda z Edinburgu sa zapísali do Zlatej knihy Bratislavy a prezreli si dary, ktoré dostali od primátora hlavného mesta SR Bratislavy. Andrej Ďurkovský povedal: "Na pamiatku Vašej návštevy na historickej pôde bratislavskej samosprávy si Vám v mene občanov Bratislavy dovoľujem darovať - knihu o Primaciálnom paláci, tradičnom sídle našich samosprávnych orgánov, a o Bratislavských tapisériách, ktoré boli utkané v 17. storočí

v dedinke Mortlake pri Londýne, ako aj výnimočnú kazetu so zlatou známkou pripomínajúcou jubilejné 1100. výročie prvej písomnej zmienky o Bratislave z roku 907."

Kráľovský pár sa v sprievode primátora Andreja Ďurkovského a vedením mesta odobral na prehliadku historickým centrom Bratislavy, pričom sa pozdravil so starostami mestských častí a poslancami mestského zastupiteľstva. Hostia prešli špalierom žiakov zo základnej školy sv. Uršule cez Kostolnú ulicu na Hlavné námestie. Kráľovná Alžbeta II. a Vojvoda z Edinburgu sa krátko pristavili na Hlavnom námestí, kde sa zhromaždili tisíce Bratislavčanov, niektorým kráľovná podala ruku. Pozreli si časť kultúrneho programu a z rúk dvoch krojovných tanečných párov z Lúcnice kráľovná prevzala kyticu kvetov.

ZO ŽIVOTA KRÁLOVNEJ - ELIZABETH ALEXANDRA MARY WINDSOROVÁ

Jej Veličenstvo, také je oficiálne oslovenie druhej najdlhšie vládnucej panovníčky na svete. Elizabeth Alexandra Mary z Windsorskej dynastie sa narodila 21. apríla 1926 ako prvorozená dcéra kráľa Juraja VI. a Elizabeth Bowesovej-Lyonovej.

Keď Alžbeta II. prišla na svet, Spojenému kráľovstvu vládol Juraj V., starý otec dnešnej kráľovnej. Jeho nástupcom bol syn Eduard VIII., ten však z kráľovského postu abdikoval, a tak sa trón nečakane uvoľnil pre Juraja VI. - Alžbetiného otca. Ako prvorozená dcéra sa tak dostala na nástupnícke miesto. Lilibeth, ako ju v detstve oslovovali, zdedila trón 6. februára 1952, v deň smrti svojho otca.

Korunovaná však bola až 2. júna 1953, ako kráľovná Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a ďalších štátov Spoločenstva národov: Antigua a Barbuda, Austrália, Bahamy, Barbados, Belize, Cookove ostrovy, Grenada, Jamajka, Kanada, Nový Zéland, Papua-Nová Guinea, Šalamúnove ostrovy, Samoa, Svätý Krištof a Nevis, Svätá Lucia, Svätý Vincent a Grenadíny a Tuvalu. Ako hlava Spojeného kráľovstva sa stala aj hlavou anglikánskej cirkvi.

Keď mala Alžbeta 13 rokov, vypukla II. svetová vojna a na jej sklonku sa následníčka trónu prihlásila do výcviku armády. Po jeho ukončení sa princezná mala stať vojenskou šoférkou.

V roku 1947 sa princezná sa zasnúbila s nadporučikom Philipom Mountbattenom a v tom istom roku sa i zobrali. Vojvoda z Edinburgu, ako dnes Filipa oslovujeme, sa narodil ako princ Philipos grécky a dánsky na Korfu. Mladý pár splodil štyri deti - následníka trónu princa z Edinburgu Charlesa Philipa Arthura Georgea, kráľovskú princeznú Anne Elizabeth Alice Louise, vojvodu z Yorku Andrewa Alberta Christiana Edwarda a grófa z Wessexu Edwarda Antonyho Richarda Louisa. Tri zo štyroch kráľovských detí ukončili svoje manželstvá rozvodom. Monarchistickú rodinu dopĺňa sedem vnúčat. Alžbetu II. poznáme ako distingvovanú dámu, ktorá je hod-

ná titul kráľovná. I keď jej deti nie sú svetlým príkladom rodinného života, hlava Spojeného kráľovstva

nikdy nespravila „prešlap“, ktorým by poburovala alebo kazila dobré meno dynastie.

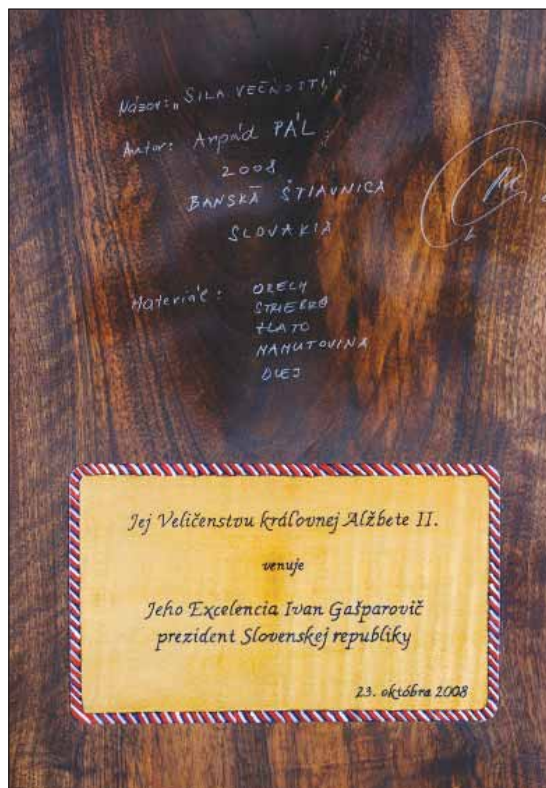
KRÁLOVSKÉ DARY - STRIEBORNÉ KONE PRE ALŽBETU II.

Uctiť si vzácných hostí nie je maličkosť. Prvá návšteva Jej Veličenstva na Slovensku sa nezaobišla bez pozornosti v podobe darov. Bratislavu bude Alžbete II. pripomínať zlatá známka vydaná pri príležitosti 1100. výročia prvej zmienky o našom hlavnom meste. Tú dostala od primátora Bratislavy Andreja Ďurkovského spolu s knihou o Primaciálnom paláci a Bratislavských tapisériách, ktoré sa v ňom našli.

Silvia Gašparovičová, prvá

dáma Slovenskej republiky, darovala kráľovnej šperkovicu Madam Secret. Toto dielo pochádza z dielne výtvarníčky Gordany Turuk. Šperkovicu vyrobenú zo skla, kryštálu, zlata a platy je v odtieňoch oranžovej, ružovej a zlatej. Veko vzácného umeleckého predmetu zdobí Bratislavský hrad.

Prezident Ivan Gašparovič mal dary pre oboch monarchov. Princ Filip dostal fujaru a encyklopédiu o Slovensku. Kráľovnej Alžbe-

te daroval drevený obraz so striebornými koňmi od banskoštiavnického umelca Arpáda Pála. Počas Hubertových dní, ktoré sa konali vo Svätom Antone na prelome augusta a septembra, vystavoval svoje diela v kaštieli, kde ich uvidel prezident. Vyjadril obdiv umelcovmu umeniu a požiadal ho o vyhotovenie daru pre britskú panovníčku. Arpád Pál mal iba osem týždňov na stvorenie diela vhodného pre korunovanú hlavu. V

jeho ateliéri už sedem rokov zrel a sušil sa kmeň storočného orecha, ktorý vyrástol pod Novým zámkom v Banskej Štiavnici. Rozmery 130 x 55 cm boli priestorom, do ktorého umelec preniesol osem jednorožcov a okridlených koní – pegasov. Kone boli zhotovené z jemných plátok striebra a následne osadené do dreva. Pegasa v hornej časti obrazu Pál vložil do mamutoviny zo Sibíri, ktorej vek sa odhaduje na 22 tisíc

rokov. Dielo je orámované zlatom a striebrom a rozpráva mystickú legendu o žene, ktorá volá okridlené duše koní. Predlohu k daru navrhol akademický sochár Vlado Oravec.

spracovali Eleonóra Bujačková
Veronika Ševčíková
foto Miroslav Košírer

viac z fotogalérie na
www.staromestskykuriér.sk

SAMOSPRÁVA NEVIE ODPOVEDAŤ NA ZÁKLADNÉ OTÁZKY TÝKAJÚCE SA JEJ VLASTNEJ PARKOVACEJ POLITIKY

Už druhýkrát pozval starosta Starého Mesta občanov na verejné zhromaždenie, kde mohli predložiť svoje podnety k parkovacej politike. Účasť bola asi o dve tretiny nižšia ako na prvom zhromaždení. Navyše, kompetentní nevedeli odpovedať na niekoľko zásadných otázok občanov, a tak celá diskusia vyznela v konečnom svetle ako mrhanie časom úradníkov aj obyvateľov.

Riešenie parkovacej politiky v mestskej časti Staré Mesto by sa mohlo volať aj „Nekonečný príbeh“. Nie je to problematika, ktorou sa samospráva zaoberá po prvý raz. Už roky sa miestni poslanci snažia nájsť vhodný kompromis, ktorý by vyhovoval, čo najväčšiemu počtu obyvateľov. Keďže starosta Andrej Petrek nechce riešiť parkovanie bez občanov, pozval ich aby predložili svoje pripomienky. Avšak, ako sa zdá, zhromaždenie nebolo konštruktívne. Hŕstka občanov, ktorí prijali pozvanie do Staromestskej siene prednášala prevažne kritiku, ale reálne riešenia v podstate nezazneli.

Jeden zo Staromešťanov žiadal predložiť presný rozpočet realizácie parkovacej politiky, ten však môže byť občanom predstavený až po zapracovaní všetkých zmien a hĺbkovej analýze. Podobne sa občania domáhali komplexných informácií, kde majú byť vyzna-

čené cyklotrasy, a ktoré ulice sa zjednosmernia. Ani na toto však starosta nedokázal odpovedať, pretože najprv musí byť vypracovaný územný plán, ktorý majú na starosti odborníci na dopravu. Títo by mali dokázať odhadnúť, kde sa tvoria najväčšie špičky v mestskej časti, a ktoré ulice by sa mali zjednosmerniť, aby nastal požadovaný efekt – odľahčenie dopravy.

Jedna evidenčná karta pre domácnosť

Jedným z podnetov od občanov, ktorý bol jasne formulovaný, je požiadavka dvoch evidenčných kariet na jednu domácnosť. V súčasnom návrhu je predpoklad jednej karty na domácnosť, mnohým obyvateľom Starého Mesta sa to však zdá málo. Nejedna rodina má dve i tri autá, i keď nepatrí k bohatej vrstve obyvateľstva. Tvrdia, že tento dopravný prostriedok potrebujú pre svoj život a jedna evidenčná karta, ktorá im má odľahčiť domáci rozpočet, je primálo. Na túto otázku poslanec Radoslav Števík odpovedal: „Jedna evidenčná karta na jednu domácnosť je jediným riešením, na ktorom sa vie dohodnúť celá samospráva.“ Tak môžu obyvatelia Starého Mesta očakávať, že i keby mali doma päť áut, za symbolickú ročnú sumu bude parkovať iba jed-

no z nich.

Občania sa dožadovali dost dôležitých informácií, a síce, koľko má Staré Mesto dnes parkovacích miest a koľko ich do budúcnosti pribudne. Na túto opodstatnenú otázku však nedostali odpoveď. Andrej Petrek objasnil,

že Bratislavská parkovacia služba odmieta poskytnúť štatistiky tohto druhu, a tak akékoľvek čísla môžu byť len hrubým odhadom. V každom prípade je jasné, že miest, kde môžu autá stáť je málo a riešením by mohli byť garáže, či už nadzemné alebo podzemné. O ich výstavbe

sa však musí dohodnúť miestna samospráva s magistrátom. Územné plány Bratislavy a Starého Mesta sú totiž podľa neho v rozpore.

(vs)

ZÁCHYTNÉ IZBY

Autorka článku Záchytné izby problém s alkoholom nevyriešia, no pre mesto sú nevyhnutné...veľmi správne poukázala na súčasný problém alkoholizmu, najmä alkoholizmu mládeže do 18 rokov, ktorý sa za posledné desaťročie zdvojnásobil. Jednoznačne sa stavia za existenciu protialkoholických záchytných izieb, s čím sa možno jedine stotožniť.

Vzniká otázka, aká je vlastne predstava o právnej úprave protialkoholických záchytných izieb? Jednoznačne zastávam stanovisko, že protialkoholické záchytné izby sú potrebné, a že súčasný stav je vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti naďalej neúnosný. Avšak, legislatívne úprava, ktorá bola predložená do parlamentu, čím ďalej tým viac vyvoláva množstvo otázok a poukazov na nedoriešené otázky. Predovšetkým nie je jasne vyriešený kardinálny problém, či budú samosprávy (obce a mestá) zriaďovať protialkoholické záchytné izby ako svoju originálnu pôsobnosť alebo ako prenesený výkon štátnej správy. Ďalej vzniká otázka, ktorá sa už prezentovala v tlačí a síce nevyriešená otázka dovozu opitých osôb do protialkoholických izieb. Rezort vnútra sa negatívne stavia k tejto úlohe s odôvodnením, že nemá príslušné technické a personálne vybavenie a pritom len polícia má kompetencie obmedziť slobodný pohyb občanov. Obce tiež argumentujú, že nemajú ani finančné ani technické prostriedky na plnenie tejto úlohy. Teda je tu nedoriešený jeden vážny problém.

Ak zvážime všetky tieto okolnosti, potom je zrejme, že je tu ešte veľký balík otázok, ktoré by bolo treba doriešiť, ak vôbec mienime úprimne prijať takú úpravu, ktorá by bola skutočným právnym základom pre zriaďovanie týchto prepotrebných zariadení v mestách a obciach.

*Katarína Tóthová
podpredsedníčka Ústavnoprávneho výboru NRSR*

Dvojtýždenník **Staromestský kuriér** vydáva Staromešťan, s.r.o. Šefredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@skurier.sk, Nákład: 40.500 kusov. E-mail: redakcia@skurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@skurier.sk. **Nová adresa redakcie:** Župné nám. č. 7, 815 68 Bratislava. Grafická úprava EKORA. Tlač: Petit Press, a.s., Bratislava, www.tlaciaren.petitpress.sk Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave-Starom Meste. Registrované MK SR: RP 350/2007.

ABY MALI SENIORI POCIT BEZPEČIA

Ludské telo sa vekom nevyhnutne opotrebovávajú. Nohy už nevládzu prejsť toľko, čo voľakedy, ruky nespravujú ťažkú prácu, zabúdame... Tieto skutočnosti stretnú takmer každého človeka. Seniori, ktorých zdravie už neposlúcha, by mali mať stále určitý dozor. Príbuzní však často majú zamestnanie alebo bývajú tak ďaleko, že si nemôžu dovoliť pravidelné návštevy. V Bratislave existuje služba, ktorá dohliada 24 hodín denne na svojich klientov, dodáva im istotu a pocit bezpečia.

Služba Konvalinka je sociálna služba realizovaná prostredníctvom telefonického linky. V centre tejto služby štyri operátorky prijímajú tiesňové signály zo zariadenia, ktoré má klient neustále pri sebe, prípevnené ako náramok. Ak sa dostane do stavu nevoľnosti, spadne alebo si pre nejakú inú

príčinu potrebuje privolať pomoc, stlačí tlačidlo, ktoré prostredníctvom telefonického linky vytočí číslo do centrály Konvalinky. Vďaka kvalitnému softvéru sa operátorka ihneď dozvie, kto má ťažkosti, prostredníctvom databázy si zistí potrebné údaje o danom klientovi a poskytne mu pomoc. Zariadenie, ktoré vysiela signál, môže mať preddefinované až štyri telefónne čísla. Ak sa teda senior dovoľáva pomoci, zariadenie začne vytáčať prvé telefónne číslo, keď nedostane odpoveď, pokračuje v ďalšom vytáčaní, až kým nedostane odozvu, že niekto je kontaktovaný. Takto môžete najprv zavolať rodinu, susedov alebo len Konvalinku, výber je na ňom.

Po dovolaní sa do centra asistenčnej služby Konvalinka sa prostredníctvom zariadenia môže klient rozprávať s operátorkou

a vysvetliť jej problém. Ak nie je schopný komunikácie, asistentka okamžite zavolá potrebnú pomoc (záchranári, hasiči). Týmto spôsobom sa starší človek nemusí báť o svoje bezpečie, pretože má vždy možnosť privolať si pomoc.

Online starostlivosť stojí občana paušálny mesačný poplatok 420 Sk (13,94 EUR). Pred spustením služby musí ešte zaplatiť jednorazovú úhradu za komunikačné zariadenie, ktorá je vo výške 1 850 Sk (61,41 EUR). Zariadenie je prenajaté na neurčito a klient si ho teda nemusí kupovať. Na fungovanie Konvalinky prispievajú aj niektoré mestské časti. Petržalka hradí svojim obyvateľom takmer 50 % paušálu, Dúbravka má dve sociálne odkázané obyvateľky, ktorým platí celý paušál a Staré Mesto poskytlo tejto neziskovej organizácii

finančnú pomoc. Okrem toho ponúka Konvalinka aj sociálne poradenstvo a vykonáva sociálnu prevenciu, na tento účel čerpá prostriedky z príspevku Bratislavského samosprávneho kraja.

Pani Turányiová hovorí aj o novej službe, ktorú pripravujú: „Pre našich klientov chystáme rozšírenie poskytovaných služieb o dymový snímač a ďalšie novinky, o ktorých budeme včas informovať.“ Telefonická asistenčná služba je poskytovaná na území celého Bratislavského samosprávneho kraja, mestá Nitra a Banská Bystrica majú tiež tento typ služby zriadený cez samosprávu mesta a záujem o zavedenie podobného systému prejavili mestá Košice, Skalica, Trenčín a Dolný Kubín.

Veronika Ševčíková

ÚSPEŠNÁ SPOLUPRÁCA A PARTNERSTVO

Súčasná situácia na trhu práce si vyžaduje inovatívne prístupy pri hľadaní budúcich zamestnancov do svojich radov a každá úspešná spoločnosť vie, že obstáť v boji o talenty môže iba vtedy, ak si ich bude sama vychovávať. Preto už nestačí dať svoje logo s inzerátom do kariérnych periodík a čakať, kto sa chytí, ale treba osloviť priamo študentov nie len z vysokých škôl, ale už aj zo stredných a dokonca základných škôl.

„Už rok trvá úspešná spolupráca a partnerstvo našej Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej na Zochovej ulici č. 9 so Západoslovenskou energetikou, a.s. v Bratislave. Naša spolupráca a partnerstvo sa zakladajú na čisto profesionálnych vzťahoch oboch

strán. Pociťujeme vo svojom partnerovi neoceniteľného „staršieho brata“, ktorý starostlivo dohliada na profesionálnu orientáciu našich žiakov, na ich možné zaradenie sa do pracovného života v študijnej oblasti elektrického zariadenia, ktorú si počas štúdia na našej škole vybrali,“ vraví riaditeľ školy Milan Ferencík.

Najhodnotnejším prejavom spolupráce bol sponzorský dar na spolufinancovanie projektu na vybudovanie odbornej učebne praxe, ktorá bola slávnostne otvorená 14. októbra za prítomnosti riaditeľa správy predstavenstva ZSE Jána Orlovského.

Veríme, že práve toto stretnutie a slávnostné otvorenie novej učebne je novým štartom do ďalšej spolupráce so SPŠE, ktorá

bude prínosom nie len pre našu spoločnosť a školu, ale najmä pre samotných študentov a ich profesionálny rozvoj už počas štúdia na

strednej a neskôr aj vysokej škole.

*Eva Vargová
zástupkyňa riaditeľa SPŠE*

ALIBIZMUS SAMOSPRÁVY MÁ CHRÁNIŤ OBČANOV

Staromestský kuriér oslávil v októbri rok svojho pôsobenia a veríme, že najmä Staromešťanom sme prinášali zaujímavé a potrebné informácie o daniach v ich mestskej časti. Na distribúciu našich novín kladieme veľký dôraz, a preto ten, kto nemôže dostávať noviny zadarmo do schránky, môže si ich kedykoľvek vyzdvihnúť na viacerých miestach v centre mesta. Či už na magistráte Bratislavy, v Starej tržnici, Tatra centre, Nemocnici u Milosrdných bratov, na Hlavnom námestí a na mnohých iných, kde výtlačky pravidelne dopĺňame.

Paradoxom však stále ostáva, že v hlavnom centre staromestskej samosprávy – na miestnom úrade – máme od začiatku dvere zatvorené. Slobodný prístup k informáciám tu vzali po svojom a na úrade sa k novinám zámerne nedostanete. Hoci od začiatku vydávania úzko spolupracujeme a publikujeme informácie z miestneho úradu pre všetkých Staromešťanov, samospráva vlastne ani nechce čítať to, čo sama zverejňuje. Opýtali sme sa preto kompetent-

ných, či si myslia, že takýmto postojom schovávajú pred občanmi nielen názory a postrehy našich redaktorov, ale aj vlastné vyhlásenia.

„Ubezpečujeme vás, že mestská časť Bratislava - Staré Mesto sa tak ako doteraz, nebude ani v budúcnosti brániť obojstranne prospešnej spolupráci s týmito staromestskými novinami. Aj verejné zhromaždenie občanov 8. 10. 2008 v Staromestskej sieni však potvrdilo, že Staromešťania vnímajú tieto noviny, akoby ich vydávala mestská časť. Jeden z prítomných kritizoval rozdiel medzi informáciou zverejnenou v kuriéri a starostom podávanou na verejnom zhromaždení (išlo o parkovacie politiku). Tento občan bol veľmi prevrpený, keď mu starosta Andrej Petrek povedal, že Staromestský kuriér sú súkromné noviny, a teda za ich obsah nenesie samospráva žiadnu zodpovednosť.“

V tej súvislosti treba pripustiť reálnu možnosť, že názory nezávislých novinárov a predstaviteľov samosprávy (starosta, poslanci) na tú istú vec môžu byť opačné. Čitatelia potom môžu byť uvedení do omylu. Nedokážu totiž presne

identifikovať, kto za uverejnenou informáciou stojí - či samospráva alebo nezávislý novinár. Preto sme presvedčení, že Staromestský kuriér nemôže požívať výsadu - byť umiestnený na verejne prístupnom mieste v budove miestneho úradu mestskej časti Bratislava - Staré Mesto. Návštevníci úradu by celkom prirodzene vnímali tieto noviny ako médium ponúkané samosprávou,“ hovorkyňa Starého Mesta Alena Kopřivová.

Ďakujeme za vysvetlenie. Pripomeňme, že zákaz netrvá od spomínaného podnetu občana na zhromaždení, ale od začiatku vydávania novín. Na žiadosť starostu Starého Mesta sme ešte v začiatkoch odstránili z hlavičky novín erb mestskej časti a tak neexistuje žiadny iný spôsob „zavádzania“ čitateľov, že ide o noviny vydávané mestskou časťou. To by sa potom ani Bratislavské noviny nemohli volať ako sa volajú, lebo by to mohlo zvädzať k dojmu, že ich vydáva magistrát hlavného mesta a podobných príkladov by sme našli mnoho. Aj v blízkej Viedni má občan na radnici prístup k všetkým

miestnym periodikám, bez ohľadu na ich nezávislosť.

Po druhé, myslíme si, že ak občania konfrontujú samosprávu s informáciami v novinách, pomáha to občanom nájsť pravdu a pomoc aj tam, kde by ju inak nehládali. Častokrát sama samospráva prezentuje svoje zámery nezrozumiteľne a subjektívne, čím sa konfrontácii tak, či onak nevyhne. Ak je tu niekto pre občanov, tak by nemal informácie pred nimi skrývať a alibisticky sa zbavovať zodpovednosti za svoje kroky, ale snažiť sa im ich jasne vysvetliť. Vyznieva smiešne, ak zákazom umiestňovať noviny v priestoroch úradu, sa chce úrad dištancovať od verejnej mienky.

Na záver si položíme otázku. Prečo samospráva často a rada využíva tieto nezávislé noviny, od ktorých sa tak veľmi dištancuje, na prezentáciu svojich aktivít a šírenie užitočných informácií občanom?

Peter Kimijan

BRATISLAVA – ZAUJÍMAVÉ, ALE NIE DOSTATOČNE POZNANÉ MESTO

MAGISTRÁT VIE, AKO PRIDAŤ MESTU NA PRÍŤAŽLIVOSTI

Giacomo Casanova nazval Bratislavu krásavicou na Dunaji. Ospevovali ju básnici, hold jej vzdávali maliari. Bratislava patrí medzi najmladšie hlavné mestá Európy. Málokto vie, že v časoch, keď sa nazývala Prešporkom (Pressburg, Pozsony), bola jedným z najdôležitejších miest rakúsko-uhorskej monarchie. Žili tu Kelti, Rimania, Slovania. Za zlaté obdobie hlavného mesta v minulosti sa považuje obdobie vlády Márie Terézie. Dominantou mesta je štvorvežový Bratislavský hrad, ktorý bol v minulosti sídlom rovnomennej župy. Pri pohľade nadol máte možnosť vidieť zvyšky Židovskej štvrte a Kostolom svätého Mikuláša, ktorý je jediným chrámom pravoslávnych veriacich na území hlavného mesta.

Čo láka turistov do Bratislavy? Koľko tu mŕňajú, prečo sem chodia? Magistrát po prvý raz zorganizoval veľký prieskum medzi návštevníkmi mesta, ktorý realizovala spoločnosť IMP Consulting s.r.o. Bratislava osobným face-to-face dopytovaním na vzorke 831 respondentov. „Jeho cieľom je definovať kategórie zahraničných návštevníkov, charakter ich návštevy, celkový dojem a spotrebiteľské správanie. Zároveň sme skúmali

je pekné, ale malé. Boli sme sa pozrieť aj za riekou, a tam sa mi to tak už nepáčilo. A irituje ma špina. Všade, všade, všade...“

Podľa počtu návštevníkov je Bratislava najdôležitejšou turistickou destináciou Slovenska. Aj preto má magistrát záujem prezentovať hlavné mesto ako vstupnú bránu do krajiny, predstaviť ho ako bezpečné a priateľské. Bratislava je síce malé veľkomesto, ale väčšina návštevníkov oceňuje, že je to mesto veľmi príjemné a otvorené. Prioritou mesta je úžasná poloha – na jednej strane lemovaná Karpátmi, na druhej strane Dunajom. Navyše Devínskou bránou do mesta prúdia vzdušné toky, ktoré zabezpečujú pomerne čisté životné prostredie.

Letná turistická sezóna

Najväčší záujem turistov o hlavné mesto bol v období od júna do začiatku septembra. Za prvých šesť mesiacov (január–jún 2008) prišlo do Bratislavy celkom 363 329 návštevníkov. Strávili tu celkom 665 859 nocí, čo je o 3,1 % viac ako vlani. Podiel zahraničných hostí vzrástol na 65 % všetkých návštevníkov, ich medziročný rast predstavuje približne 4,8 %. O čosi ubudlo slovenských návštevníkov. Priemerná dĺžka pobytu je 1,8 noci, čiže približne dva pobytové dni. Pozoruhodné je, že väčšina

dza do Bratislavy dovolenkovať. Pre hostí do 24 rokov je hlavným dôvodom relax, nočný život a príjemní ľudia, vo veku nad 64 rokov dominuje kultúra a história.

Francúzi, Briti a Taliani najčastejšie prichádzajú do Bratislavy lietadlom, Poliáci a Rakúšania využívajú hlavne autá a autobusy.

Z hľadiska dĺžky pobytu: 20 % v Bratislave bola max. 1 deň, 26 % max. 2 noci, 25 % zostala v Bratislave do 5 dní, zvyšok deklaroval dlhší pobyt. Krátke pobyty sú typické pre Rakúšanov, Nemcov, Poliakov a Britov. Dlhšie sa zdržia Česi a Taliani. „Bratislava bola jediným cieľom návštevy u 62 percent hostí a hlavným cieľom u ďalších 16 %, čo je spolu 78 %. Indikuje to predpoklad, že pokiaľ sa cudzinec rozhodne pre Bratislavu, nemá už v pláne navštíviť ďalšie miesta na Slovensku,“ uvádza ďalšie zaujímavosti z prieskumu M. Vajda.

Najviac využívané boli hotely strednej triedy 3* (30 %), luxusnejší hotel využije okolo 15 % hostí, najmä Briti, Taliani, starší Nemci a Rakúšania.

„Pokiaľ ide o námety na zlepšenie, hostia uvádzali: viac informácií v cudzích jazykoch, viac hliadkujúcich policajtov, menej bezdomovcov, rozšíriť parky, výraznejšia účasť na veľtrhoch cestovného ruchu, prítomnosť v časopisoch (reklamou aj PR), ponúkať viac vecí typických iba pre Bratislavu, organizovať výlety do okolia, jednoznačne absentuje existencia autentickú kulinárskej ponuky, napriek tomu, že hodnotenie reštaurácií bolo veľmi vysoké,“ dodáva M. Vajda.

Bezpečnosť

Na bezpečnosť v meste

dohliada 44 kamier. Aj vďaka nim sa oproti minulým rokom situácia zlepšila. Bratislava je atraktívnou turistickou destináciou najmä v segmente dvoj- až trojdňových city

break pobytov. Turisti z Veľkej Británie sa do policajných „zvodiak“ zapísali najmä znečistením verejného priestranstva, rušením nočného pokoja a pitia alkoholu na verejnom priestranstve. (Podľa štatistik pricestuje každý víkend do Bratislavy z Britských ostrovov asi 500 až 600 turistov.) V letných mesiacoch zaznamenali príslušníci Mestskej polície 25 937 udalostí,

aj na kontrolu dodržiavania prevádzkových časov pohostinských podnikov – 131 zistení. Mestská polícia hliadkovali aj v bratislavskom osobnom prístave. Práve zahraniční turisti z výletných lodí sa stávali v minulosti obeťami vreckárov, či občanov ponúkajúcich výmenu zahraničnej meny za slovenské koruny. Takéto prípady Mestská polícia v sledovaných mesiacoch nezaznamenala, a to aj vďaka prítomnosti hliadok pri príchode výletných lodí. Policajti mali služby tiež v okolí vodných plôch, cyklistickej trasy z Petržalky do Čunova a nákupných centier, kde pôsobili preventívne proti krádežiam a vlámaniam do osobných áut.

Jedinečnosť Bratislavy je v jej malebnosti. Hlavné mesto je kultúrne mesto s krásnym historickým jadrom a mnohými zaujímavými podujatiami. Aj vďaka mohutnej výstavbe pri rieke, vrátane špičkových hotelových zariadení, sa postupne darí z Bratislavy robiť meno na rieke. Kontaktovaní zahraniční turisti pridali aj návrhy na zlepšenie. „Viac hliadkujúcich policajtov, viac informácií v cudzích jazykoch, prísnejšie postihy pre nesprátnikov,“ vraví M. Vajda. Magistrát sumarizuje zistené poznatky a už teraz ich spracováva do koncepcie rozvoja cestovného

aj atribúty popisujúce Bratislavu ako mesto a významnú turistickú destináciu,“ vraví Milan Vajda – vedúci oddelenia marketingu a cestovného ruchu magistrátu.

Podľa výsledkov prieskumu je väčšina turistov spokojná. Mesto vnímajú ako dynamické, priateľské a bezstarostné. Až polovica deklarovala, že sa sem plánuje vrátiť. Tí, ktorí o návrate neuvažujú, ako príčiny najčastejšie uvádzali, že je tu málo obchodov, že je príliš malá. Prekážali im bezdomovci v historickom centre a chýbalo im aj viac informácií v cudzích jazykoch. Dvadsaťročná Kathy z Londýna je stručná: „Je to mimoriadne sympatické mestečko. Nie veľmi veľké, ale mne sa práve to páči. A taká pohoda, akú som našla v uličkách pod Hradom, nie je asi nikde inde.“ Jej priateľ Tim (32) celkom nesúhlasí: „Centrum

(asi 30 percent) tu zostávala viac ako päť dní.

„Zaujímavé je, že z krajín prvej desiatky, tzn. z našich tradičných zdrojových trhov sme zaznamenali pokles iba u maďarských hostí. Všetky ostatné trhy rástli: nemeckí turisti o 27 %, českí o 12 %, britskí hostia o 31 % (prítom už nejde o stag parties), talianski dokonca o 56 %, poľskí o 20 %, rakúski o 13 %, francúzski o 24 % a hostia z USA dokonca o 57 % viac ako za rovnaké obdobie vlani,“ vraví Milan Vajda. Celkom vzrástol počet hostí z top 10 krajín o 23 percent a v súčasnosti sa podieľajú už takmer 45 % na všetkých návštevníkoch Bratislavy.

Jednoznačne dovolenka

Väčšina turistov prichá-

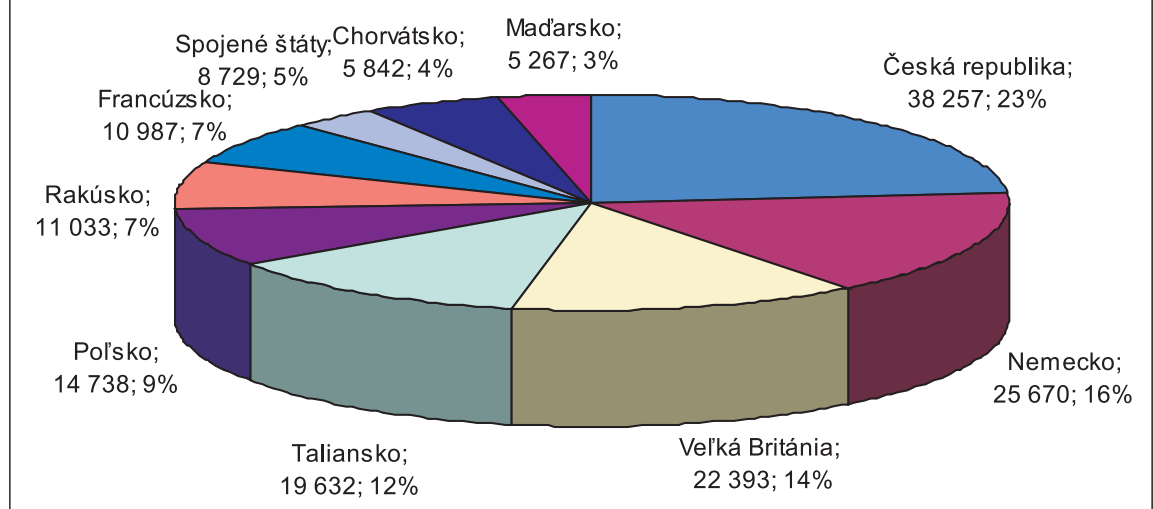
z čoho bolo 22 836 priestupkov. Hliadky sa zamerali aj na prípady obťažovania okoloidúcich bezdomovcami – 276 zistení, ďalej

ruchu na ďalšie roky.

Ela Bujačková

Ilustračné foto Miro Košířer

Podiely krajín TOP 10 na počte návštevníkov 1H 2008

BRATISLAVSKÉ CINTORÍNY

V Bratislave sa nachádza 22 cintorínov v prevádzke mestskej príspevkovej organizácie Marianum – pohrebníctvo mesta Bratislava.

Sú to:

- cintorín Ružinov na Rebarborovej
- cintorín Vajnory na Šaldovej
- Martinský cintorín na Trnavskej Ceste
- cintorín Podunajské Biskupice na Šamorínskej
- cintorín Komárov na Kvetinárskej
- cintorín Vrakuňa na Kamélievej
- cintorín Prievoz na Stachanovskej
- cintorín Rača na Detvianskej
- cintorín Slávičie údolie na Starých Gruntoch
- cintorín Čunovo ma Dlhej
- cintorín Lamač na Hodonínskej
- cintorín Dúbravka na Strmých Sadoch
- cintorín Devín na Brigádnickej
- cintorín Záhorská Bystrica na Pútnickej
- cintorín Devínska Nová Ves na Hradištnej
- cintorín Petržalka na Nábřežnej
- cintorín Rusovce na Kováčovej
- cintorín Karlova Ves na Molecovej
- Ondrejský cintorín na Ulici 29. augusta
- evanjelický cintorín Kozia brána na Šulekovej
- Mikulášsky cintorín na Žižkovej
- Krematórium - vsypová a rozptyľová lúka, urnový háj na Hodonínskej

Všetky tieto cintoríny majú v období okolo sviatku Všetkých svätých (25. október – 3. november) otvorené od 7:00 do 20:00.

Okrem spomenutých cintorínov sa v Bratislave ešte nachádza cintorín v Jarovciach, Nemecský vojenský cintorín v Kopčanoch, ktorý je v rekonštrukcii. Po celom svete je známe Mauzóleum Chatama Soféra - ortodoxného rabína, učenca, vynikajúceho pedagóga i spisovateľa. Ide o zrekonštruovaný židovský cintorín, na ktorom sa zachovalo 23 hrobov a 41 náhrobných kameňov. Nemožno zabudnúť ani na cintorín sovietskych vojakov – Slavín.

„ABY DETI NEZOMIERALI – ZNIŽENIE DETSKEJ ÚRAZOVOSTI“

Policajný zbor organizuje počas mesiaca november dopravnopreventívnu akciu „Aby deti nezomierali – zníženie detskej úrazovosti“. Dopravnopreventívna akcia sa uskutoční v mestách: Bratislava, Pezínok, Senec a Malacky.

V Bratislave v okrese Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I sa dopravnopreventívna akcia uskutoční dňa 03.11.2008 v čase od 07.00 hod. do 08.00 hod. a od 12.00 hod. do 14.00 hod. na Vazovovej ulici v Bratislave I pri združenej škole.

Akcia má upozorniť deti

Začiatok novembra patrí „Pamiatke zosnulých“. Vnímame ho ako deň chryzantém, vencov a najmä sviečok. Navštevujeme hroby blízkych, venujeme im tichú spomienku. Prichádzame na miesta, kde odpočívajú naši príbuzní či významné osobnosti a zapalujeme sviečky na ich pamiatku. Opadané lístie, holé vetvy stromov a blížiaci sa koniec roka nám pripomínajú pomítnulosť života.

Slávnosť Všetkých svätých (1. 11.) zaviedol do cirkvi pápež Bonifác IV. V roku 608 dal z rímskeho Pantheonu, čiže „Chrám všetkých bohov“ postaveného v roku 25 pred Kristom, vyhádzať pohanské modly a zasvätil ho Pannu Márii a všetkým svätým mučeníkom.

Pápež Gregor III. v roku 731 nariadil slávenie sviatku Všetkých svätých v Ríme, a to každý rok 1. novembra. Svätý otec Gregor IV. o sto rokov neskôr rozšíril slávenie s platnosťou pre celú cirkev. Veriaci si v tento deň pripomínajú aj svätých, ktorí nemajú miesto v kalendári alebo nie sú oficiálne za svätých vyhlásení.

Pamiatka na všetkých zosnulých, či ľudovo Dušičky (2.11.) (In commemoratione omnium fide-

lium defunctorum), je v rímskokatolíckej cirkvi dňom v liturgickom roku, kedy sa cirkev modlí za zosnulých. Modlitba za zosnu-

lých patrí k najstaršej kresťanskej tradícii a spomienka na mŕtvych je súčasťou každého slávenia eucharistie. Pamiatku zaviedol v

roku 998 clunyský opát Odilo (+ 1048). V 13. storočí sa tento zvyk rozšíril po celej západnej cirkvi. V Aragonii začali kňazi sláviť v ten deň tri sväté omše. Pápež Benedikt

ktorí ešte nie sú pripravení a prechádzajú fázou očisťovania. Kelti zapalovali ohne, aby sa duše pozostalých mohli ohriať a stráviť

mosféru. Je to miesto dôverné, živé a neanonymné. Vládne tu bezhraničná úcta a nostalgia. Človek má intenzívny pocit kontinuity života

s nimi noc. Sviečky, ktoré v tento deň zapalujeme, sú pozmenenou formou práve spomenutej tradície.

Memento mori znamená Pamätám na smrť. Pochovávanie má od praveku rôzne podoby.

V mezolite boli mŕtvi pochovávaní v skrčenej polohe a telá boli posypané červenou hlinou. V neolite vznikali megalitické hroby mohyly (dolmeny). Najstaršie nájdené sú v Európe, konkrétne v Británii. Pre dobu bronzovú je charakteristické spracovanie kovu. Do hrobov vkladali šperky a kovové predmety. Pre ostrov Gotland je charakteristické pochovávanie v lodiach (popol zosnulých bol uložený v trupe lode spolu s milodarmi). V antickom období vo vyspelých kultúrach ako bola egyptská, mykénska a grécka sa vyskytujú architektonické náhrobky alebo pomníky, napr. pyramídy.

Germáni svojich mŕtvych spaľovali a popol vkladali do urien. Urny potom zakopávali do pahorkov v zemi na pohrebných poliach pozdĺž vojnových ciest. Frankovia zase pochovávali tradičným spôsobom, spálenie tela neuznávali.

V období reformácie nastala výrazná zmena. Reformátori neuznávali odpustky a relikvie, pretože prichádzalo k ich zneužívaniu. Cintoríny majú mať charakter tichého miesta určeného k rozjímaniu, napísal Martin Luther. V Anglicku sa pochováva v sentimentálne ladených záhradných mauzóleách. Najvýznamnejší prelom v pochovávaní nastal vytvorením Francúzskeho dekrétu, ktorý cirkvi odobral právo pochovávať. V čase osvietenstva to mal za úlohu panovník. V období biedermeieru sa už cintoríny zakladali podľa plánov a náhrobky hovorili o pýche a sociálnych vrstvách obyvateľstva. Z melancholických záhrad sa vyvinuli parkovo upravené cintoríny.

Návšteva miest posledného odpočinku má svoju osobitú at-

a smrti a v plnej sile si uvedomí, že sú aj hodnoty, ktoré nemôžu byť dielom okamihu.

Nedostatok hrobových miest

Problém s nedostatkom hrobových miest riešia azda v každom slovenskom meste. V ľudnatej Bratislave, kde z roka na rok pribúdajú noví obyvatelia, sa tiež rozoberá táto otázka. Podľa výpočtov vydrží súčasná kapacita minimálne ešte päť až sedem rokov. Potom bude potrebný nový priestor pre odpočinok zosnulých. Na tento účel je už vytypovaný pozemok v Jarovciach. Do konca tohto roka by sa mal spustiť proces oceňovania pozemkov, keďže územie nepatrí mestu, ale súkromným vlastníkom. Následne bude treba realizovať výkup a upravovať terén. Pôjde o zdĺhavý proces, pretože ide o pomerne veľké územie – 26 hektárov.

Ela Bujačková
Veronika Ševčíková

Posilnená doprava

Počas spomienky na svojich zosnulých sa na cintoríny chce dostať enormne veľké množstvo ľudí v krátkych časových intervaloch. Z tohto dôvodu Dopravný podnik Bratislava posilnil niektoré linky. Frekvencovanejšie bude premávať autobus číslo 39, ktorý vychádza zo Súhvezdnej, prechádza popri Martinskom cintoríne aj Mauzóleu Chatama Soféra a medzi konečné zastávky patrí cintorín Slávičie údolie. Zriadená bude aj mimoriadna linka 38X, ktorá pôjde ku Krematóriu. Posilnenie by malo pravdepodobne platiť aj pre trolejbusy 201 a 202, ktoré smerujú k Ružinovskému cintorínu.

(pk)

OREZÁVANIE STROMOV SA SKONČILO, VÝRUB A VÝSADBA BUDÚ POKRAČOVAŤ

Na území mestskej časti Bratislava – Staré Mesto sa tohto roku ošetrovanie stromov formou orezávania skončilo. Poslednou lokalitou, kde si ho ľudia všimli, bol parčík na Vajanského nábreží (pred budovou miestneho úradu). Stromy orezávali viacerí arboristi prevažne horolezeckým spôsobom.

Drevinám na Vajanského nábreží nebola dlhé roky venovaná patričná pozornosť. Aj preto orezávanie trvalo viac ako týždeň. Pri podrobnejšom skúmaní odborníci zistili, že osem stromov je v katastrofálnom zdravotnom stave – boli buď preschnuté alebo polámané silným vetrom, ktorý sa Bratislavou prehnal na prelome júna a júla. Nakoľko park navšte-

kuje veľa ľudí, stromy (pagaštan, brestovec, javory) bolo nutné vyrúbať. Miesta po nich však nezostanú dlho prázdne. Na tento park už je vypracovaný projekt sadových úprav, ktorý je do 30. novembra 2008 povinná realizovať investorská spoločnosť – ako náhradu za výrub drevín na Partizánskej ulici.

V rámci tohtoročnej poslednej etapy orezávania drevín v Starom Meste mali odborníci naplánované ošetriť dreviny na Palackého, Kozej a Anenskej ulici. Nakoľko sa na prvých dvoch uliciach nepodarilo v krátkom čase zabezpečiť obmedzenie dopravy nevyhnutné pre vykonanie prác, referát ochrany prírody mestskej časti zmenil lokality – odborníci zasiahli na Anenskej, Dobšinského

ul. a už spomínanom Vajanského nábreží. Dovedna bolo v poslednej etape orezaných asi 70 stromov.

Od začiatku roka stálo mestskú časť orezávanie a výrub drevín približne 2,5 mil. Sk. Treba však povedať, že vo výrube bude ešte pokračovať. Z pozemkov v správe Starého Mesta bolo doteraz odstránených 30 stromov a do konca roka k nim pribudne ďalších 20. V jarných mesiacoch roka 2008 sa podarilo na verejné priestranstvá umiestniť 60 nových stromov a 300 kríkov. Výsadba bude pokračovať aj v nadchádzajúcich mesiacoch.

(pk)

PROTIPOVODŇOVÁ OCHRANA RASTIE AKO Z VODY

Protipovodňová ochrana vo väčšine úsekov pokračuje podľa harmonogramu. Práce na hrádzi pri Viedenskej ceste v Petržalke sú približne v polovici. Na opačnej strane Dunaja pokračuje výstavba protipovodňovej ochrany od Gondovej ulice smerom k reštaurácii Danubius na Fajnorovom nábreží. Opačným smerom práce komplikuje plánovaná rekonštrukcia Starého mosta, kde sa zatiaľ nevie, ako budú vyzeráť zjazdy z mosta. Práce na protipovodňovej ochrane sa začali 17. mája 2007.

viac foto na www.staromestskykurier.sk

FOTO: Miroslav Košířer

STÍCHLI FAMÓZNE HUSLIČKY

Plný energie, ustavičných nových plánov, nápadov. Nezlomný a nezlomený. Tak sme ho poznali a vnímali. Fenomenálneho virtuózneho huslistu – primáša Diabolských huslí – Jána Berky-Mrenicu (1939-2008). Každé stretnutie s ním bolo výnimočné. Lebo bol skvelým rozprávačom, ale predovšetkým výnimočným, citlivým a dobrým človekom.

Precestoval svet a všade žal iba slová uznania a chvály. Bol skutočnou osobnosťou slovenskej kultúry. Svojou majstrovskou interpretáciou ľudovej hudby dvíhal zo sedadiel divákov doma i v zahraničí. Rád vpravieval, že hudba musí ísť zo srdiečka, treba ju precítiť. Zahrať rómske piesne tak, ako husľový virtuóz Ján Berky-Mrenica starší nevedel nikto. Excelentný hudobník preslávil svoju rodnú Očovú a Slovensko v 52 krajinách po celom svete. Splnil si niekoľko snov – zahral si na slávnych stradivárkach, s tanečnou skupinou SLUK mal turné v Amerike. Tam očaril aj legendárneho trubkára Luisa Armstronga, s ktorým si zahral v džezovom klube na Broadwayi.

Ján Berky-Mrenica za svoj život vydal dvanásť dlhohrajúcich platní, štyri CD, podieľal sa na mnohých televíznych hudobných reláciách. Je zaslúžilým umelcom, okrem toho získal i rad ďalších vyznamenaní.

Bol človekom, ktorý mal veľké ideály. Želal si, aby boli k seba ľudia lepší a nezávideli si... Jeho životná filozofia spočívala v tom, že nie je dôležité, a ani rozhodujúce, kedy z tohto sveta odíde. Dôležité je, čo tu na pozemskom svete po sebe zanechal.

Zomrel veľký hudobník a výnimočne dobrý človek. Zmyslom jeho života bola hudba. Celý život sa pomocou nej, ako sám hovoril, dotýkal nebies. 16. októbra 2008 sme sa s ním v jeho rodnej Očovej rozlúčili. Odišiel vzácny človek, ktorý po celý život miloval svoju vlasť. Nikto sa ho nemusel pýtať, čo mu dalo Slovensko. Lebo po častiach Slovensku rozdával svoje srdce.

Ela Bujačková

STAROMESTSKÝ KURIÉR – UŽ ROK S VAMI - ANKETA

(pokračovanie zo str. 1)

Odpovedať na otázky môžete na stránke www.staromestskykurier.sk, prípadne môžete odpovede vyplniť na zobrazenom dotazníku, vystrihnúť ho a poslať poštou na adresu redakcie, ktorú nájdete v tiráži. Všetci, ktorí sa zapoja do ankety, budú zaradení do súťaže o 60 darčiekov v hodnote 500 Sk (16,6€).

Ako vnímate Staromestský kuriér po roku jeho pôsobenia?

- nepoznám
 občas sa mi dostane do rúk
 pravidelne čítam
 iné:

Dostávate Staromestský kuriér pravidelne do schránky?

- áno
 nie (ak si želáte jeho zasielanie alebo nedostávate pravidelne, uveďte presnú adresu):.....

Považujete obsahovú stránku Staromestského kuriéra za vyváženú?

- áno
 nie
 chýba mi (témy, rubriky, nápady):.....

Ste spokojní s grafickou úpravou?

- uprednostňujem viac textu, menej fotografií
 uprednostňujem viac fotografií, menej textu
 iné:.....

Vítate rozšírenú formu spravodajstva z miestnych a mestských zastupiteľstiev?

- áno
 nie
 iné:

Staromestský kuriér

NOVINY PRE STAROMEŠŤANOV A NÁVŠTEVNÍKOV STARÉHO MESTA

GUYLIAN
 Enjoy the great taste
 Vychutnaj si jedinečnú chuť

Guylian. Belgická čokoláda - svetová jednotka medzi čokoládami

OPRÁŠENÁ HISTÓRIA BRATISLAVY

Súčasťou edície Bratislava – Pressburg, ktorú vydáva Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT, je aj kniha Igora Janotu Bratislavské rarity. Autor v nej približuje všetky atraktívne kuriozity a kuriózne atraktivity starej Bratislavy. Pozývame vás na krátku exkurziu....

Ľadová cesta

Na zaujímavé divadlo, ktoré vedela mestská správa pripraviť svojim občanom, keď nastal správny čas, sa ľudia vždy tešili. Rok čo rok od skorej jesene o tom už mnohí rozprávali, aj keď vedeli, že budú len diváci.

Dunaj, ako vieme, vyzeral v minulosti inak ako dnes. Nespútalavali ho kamenné brehy, voda pretekala širokým viacramenným riečiskom prechádzala sa ním dalo na brodových miestach. Keď sa neskôr robili prvé úpravy toku rieka sa stala hlbšia, tok mal väčšiu silu a bolo ho treba premostiť. Tak sa v 15. storočí postavil prvý loďkový most, ktorý slúžil celé tri storočia. Používať sa však dal dovtedy, kým neprišla veľká voda alebo kým nemrzlo. Vtedy ho museli rozobrať a priechod z brehu na breh bol prerušený. Dalo sa ísť len člnom. No v zime, keď Dunaj zamrzol, ani to.

Prvý upravený priechod cez zamrznutú rieku, nazývaný Eisweg, sa v kronikách spomína v roku 1595. Pripravili ho tak, že na ľad kladli slamu a poliali vodou, aby primrzla na ľad a nešmýkala sa po ňom.

Odvtedy sa stal prechod po ľade nielen potrebou, ale aj akousi zimnou slávnosťou spojenou so zábavou, spoločenskou udalosťou, ktorú ľudia vyhľadávali, hoci pri nej mrzli.

Keď predstavitelia mesta usúdili, že ľad je dosť pevný, starosta pozval najzdatnejšieho povozníka a oficiálne ho poveril prvým prechodom cez zamrznutú rieku.

Furman na druhý deň vrchovato naložil voz, šibol do koní a vydal sa na riskantnú cestu. Tá viedla z mesta do Petržalky. Brehy neboli také strmé a cesta bola akotak upravená pre ťažké furmanské vozy. Ak cestu šťastne prekonali, stal sa hrdinom dňa a mesto ho bohato odmenilo. K odmene patrilo aj pozvanie na hostinu, ktorú radnica pripravila na jeho počesť. Po hostine prešla cez Dunaj celá mestská honorácia na čele so starostom. A za nimi meštania, študenti, chudoba, deti....

Vyššie tridsať rokov mesto usporadúvalo takého slávnostné ľadové cesty, až sa stala tragédia.

Bolo to 26. januára 1626. Povozníkom, ktorý mal ako prvý prechod vyskúšať, sa z rozhodnutia mestskej časti stal Johann Germayer. Naložil si na veľký voz, čo sa doň zmestilo ...

(pokračovanie nabudúce)

DRÁMA AKO SA PATRÍ - AJ SO ZLOMENÝMI RUKAMI

Evanjelium podľa Piláta, ktoré malo 26. októbra premiéru, je jednou z množstva drám súčasného francúzskeho spisovateľa a dramatika Érica-Emmanuela Schmitta. Autor sa v priebehu jediného desaťročia stal jedným z najčítanejších a najhranejších francúzskych tvorcov. Z jeho spisovateľského pera vyšli také diela ako Návštevník, Hotel dvoch svetov, Malé manželské zločiny, Pán Ibrahim a kvety koránu či Dáma v ružovom. Divadlo A.ha sa rozhodlo svojmu publiku priniesť jednu zo Schmittových najtajomnejších hier.

Dráma napísaná pre dvoch hercov je psychologickou úvahou Rimana, ktorý poslal Krista na smrť. Pontius Pilát, miestodržiteľ Júdey, je titulnou postavou celého predstavenia. V tejto úlohe sa bratislavskému publiku predstavil popredný herec martinského divadla – Ján Kožuch. Druhou postavou hry je jeho pisár Sextus, ktorému prepožičal tvár a hlas Matej Oravec.

Pilát Pontský diktuje svojmu pisárovi listy pre brata. Oboznamuje ho s udalosťami, ktoré sa stali pred židovskými Veľkonočnými sviatkami - o ukrižovaní dvoch zločincov a jedného nevinného čarodejníka – Ježiša Krista. Pilát vysvetľuje svoju morálnu neúčast

na nevinnej smrti. V tom mu pisár oznamuje vyprázdnenie Ježišovho hrobu a postupné zjavenia sa mŕtveho. Pilát sa snaží nájsť odpovede na otázky: kam zmizlo telo, kto vystupuje ako ukrižovaný Kristus a samozrejme, ako správny štátnik, kto má z toho najväčší politický osah? Postupne si začne uvedomovať, že skutočne mohol tento mŕtvy vstať späť k životu.

Herecký, ale predovšetkým rozprávačský výkon Jána Kožucha je ozajstnou divadelnou lahôdkou. Pilát vyzeral ako skutočne ostrý Riman a o to väčší obdiv získal. Niekoľko dní pred verejným

vystúpením Ján Kožuch totiž padol zo schodov. Zlomil si obe ruky, rozbil hlavu a narazil nos. S prelepeným čelom a opuchnutým okom dostala jeho tvár prísnejší výraz. Dlahy, ktoré mal na zápästiach, boli nastriekané načierno, ladili s kostýmom, a tak si väčšina divákov ani nevšimla hercov hendikep. Napriek tomuto nepeknému úrazu sa napokon postavil na divadelné dosky a prinútil divákov zamyslieť sa, či Kristus náhodou skutočne nevstal z mŕtvych.

Autentickosť hry umocňuje kvalitný výber hudby, ktorý nás preniesie do Palestíny. Jedno-

duché kostýmy a scéna nepýtajú na seba pozornosť, nechávajú priestor pre hercov.

Dráma komorného divadla A.ha je určená vyslovene pre náročného diváka. Nepatrí k ľahkým a oddychovým žánrom. Núti zamyslieť sa, vyžaduje si pozornosť. Jej ťažké spracovanie prostredníctvom úvah je prístupné pre publikum, ktoré hľadá v predstavení hlbokú myšlienku, presne takú, akú Evanjelium podľa Piláta nesie.

Veronika Ševčíková

Prešporské slúžky

(pokračovanie z minulého čísla)

V Bratislave boli viacerí sprostredkovatelia slúžok. My sme chodili do domu, ktorý založila ako fundáciu Katarína Šibeková, na Radlinského – ten dom tam stále stojí - a tento dom mali na starosť rehoľné sestry sv. Kríža. Tieto mali za cieľ zabezpečiť prácu aj ochranu dievčat, ktoré prišli do BA slúžiť, alebo ktoré boli bez zamestnania. Takže tam mohli bez úplaty bývať, starali sa o ne, dostali aj určitú výuku. S mamou sme tam boli párkrát a aj mňa sa pýtala na môj názor na dievčatá. Možno sa spoliehala na ten detský inštinkt a na druhej strane si aj uvedomovala, že bolo dôležité, aby aj deti prijali, akceptovali slúžku, pretože s ňou budú pomerne dlhú časť dňa.

Je zaujímavé, že tie mali dievčatá aj vlastnú izbu. V niektorých tých noblesnejších domoch bol aj zvláštny vchod pre slúžky a pre panstvo. Náhodou som o tom dostal aj list, čo bol napísaný okolo roku 1900, a tam sa vysvetľuje prečo majú dve adresy. Na jednej ulici bol vchod pre panstvo a na druhej vchod pre služobníctvo, pošťára a tak ďalej.

Spomienky jedného Prešporáka

Milí čitatelia, medzi nami žijú ľudia, ktorí zažili veci, na ktoré sa my už len pozeráme v televízii. Na našich stránkach prinášame rubriku - „Spomienky jedného Prešporáka“. Prostredníctvom Staromestského Kuriéra by sme Vám chceli sprostredkovať spomienky jedného zo starších Staromešťanov – Dr. Ing. Mikuláša Gaža. Dočítate sa o tanečných v časoch, keď ešte vládla prísna etiketa, o kinosálach, ktoré premietali v Bratislave alebo o slúžkach, ktoré boli nevyhnutnou súčasťou bohatších rodín. Veríme, že čítanie vo Vás vyvolá príjemnú nostalgiu.

V domácnosti bolo vždy veľa roboty najmä v zime. Hlavným problémom bolo kúrenie, pretože bolo lokálne – v každej izbe boli kachle. Ráno sa začalo s tým že bolo treba popol vysypať, naložiť, zakúriť, najmä v kuchyni, lebo tam bolo treba variť. Akákoľvek drobnosť, keď sa chcela zohriať, tak len na šporáku. Šporáky vtedy bývali buď stavané, alebo potom neskôr už aj modernejšie. Mávali takú zvláštnu nádobu, kde sa udržiavala teplá voda. Kuchynský šporák musel byť stále udržiavaný, až neskôr sme my napríklad kúpili tzv. prímus, bol to benzínový varič, ktorý sa po určitej procedúre zapálil a bolo tam možné veľmi rýchlo zohriať vodu. Kúrenie bolo najzávažnejšie, pretože popol sa musel vyniesť a z pivnice bolo treba priniesť drevo alebo uhlie a začať kúriť.

Potom varenie a pranie. Pranie bolo veľký sviatok v negatívnom zmysle, lebo sa na to dlho chystalo. Veľké pranie sa robilo v spoločnej práčovni, tam bol zamurovaný kotol, boli tam drevené korytá s takým štuplom, z ktorého sa potom vypúšťala voda a pralo sa

na rumpli. Používalo sa mydlo, niekedy sa pridávala aj sóda. Boli na to také určené ženy - práčky, ktoré chodili domov. Niektoré mali dobrú povest, ale u niektorých sa muselo dávať pozor, pretože používali cirokovú kefu, čo potom ničila prádlo. Bola to tvrdá a namáhavá robota. Ja sa pamätám, že v pracovni nebolo vidieť, lebo bola samá para. Po vypraní bola ďalšia robota, bolo to mangľovanie alebo pigľovanie. Pigľovalo sa železnými pigľazmy, drevené uhlie vyhrievalo tieto pigľazy a vždy ich bolo treba rozkolísať, aby sa pahreba rozohriala.

V nedeľu poobede mali slúžky vždy voľno, to bolo určené a ony boli aj poistené, takže sa za to platila poistka. Mali svoju knižku, do ktorej sa zapisovalo od kedy do kedy pracovali a prípadne tam bolo aj nejaké hodnotenie. To hodnotenie muselo byť vždy pozitívne, lebo by potom dievča malo problém so zamestnaním. Rozprával som sa tu v Bratislave s jednou rodinou, ktorá tiež mala slúžku, ktorá nebola práve najlepšia, mali problém, čo napísať, tak napísali: „Zdravie mala dobré, chuť do jedla ešte lepšiu a chvála Bohu odchádza.“

Väčšinou sa služba slúžky skončila keď sa vydala. Veľakrát sme ako deti s tými slúžkami aj potom boli a rozprávali nám rôzne horory, takže do určitej miery bol s nimi aj potom kontakt. Ten vzťah bol v mnohých rodinách veľmi priateľský. Bolo to zvláštne pretože v rodine bývala ešte jedna osoba, ktorá mala iné pozadie, a predsa žili spolu s určitou súdržnosťou. Mnohokrát sa stalo, že rodina mala finančné problémy, mohli to riešiť tým, že slúžku prepustili, ale aj slúžka radšej zostala a zase sa cítila nejaká viazaná na tú rodinu. Možno by sa to dalo ilustrovať jedným prípadom, keď sa ide na Martinský cintorín, je tam jeden pekný náhrobok s piatimi menami. Štyri mená majú to isté priezvisko a piate meno je Anna. Bola to rodina sudcu, a táto služobná sa starala o rodinu zrejme až do konca. A ešte jednu dôležitú vec. Slúžky, to bola téma aj takých tých stretnutí pani domácností. Jedny chválili a druhé zase mali možnosť hnevať sa, takže bolo o čom diskutovať.

Mikuláš Gažo

Domplatz – Dómske námestie, tak sa volal priestor pri Dóme sv. Martina v čase, keď ho Frech kreslil. Do podoby, v akej ho vidíme, bol upravený v roku 1920 a práce na ňom vykonal Bratislavský okrášľovací spolok. Dnes sa toto námestie volá Rudnayovo po Alexandrovi Rudnayovi, katolíckom kňazovi, biskupovi a kardinálovi. Alexander Rudnay sa narodil v roku 1760 v dnešných Považanoch a zomrel v roku 1831 ako ostrihomský arcibiskup. Podporoval rozvoj slovenskej kultúry. Keď ho Lev XII. vymenoval za kardinála, povedal slávny výrok: „Slovák som, a keby som i na Petrovom stolci sedel, Slovákom zostanem.“ Bol členom a mecenášom Slovenského učeného tovarišstva, podporoval bernolákovcov a Slovenské národné hnutie. Rudnay bol uvedomelý

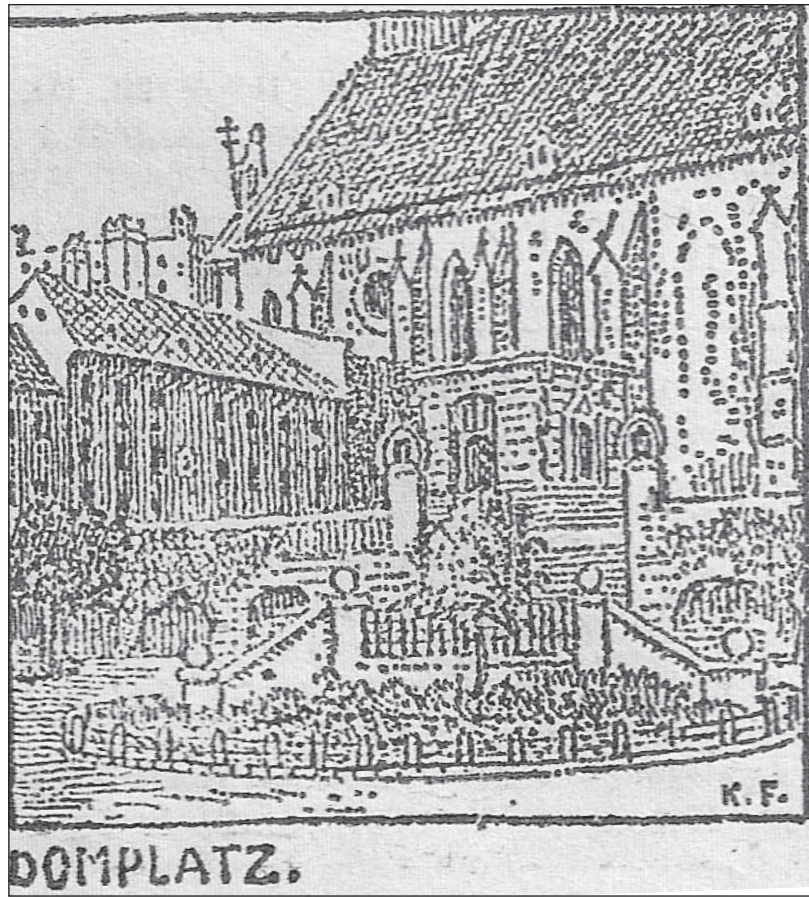
Kreslené miniatúry umelca Karola Huga Frecha nám ukazujú, akú podobu mala Bratislava takmer pred sto rokmi. Frech prispieval do novín Pressburger Zeitung, od roku 1914 žil v Bratislave a jeho najznámejšie obrázky pochádzajú z obdobia medzi dvomi svetovými vojnami.

Slovák, ktorý sa k svojej národnosti verejne hlásil.

Na pozadí kresby stojí Katedrála alebo Dóm sv. Martina, najväčší a najznámejší kostol v Bratislave. Je sídlom bratislavského arcibiskupa Stanislava Zvolenského, metropolitu Západnej provincie Slovenska. Dóm je vystavaný v gotickom slohu na mieste, kde sa našli pozostatky pôvodného románskeho kostola. Chrám bol vystavaný na prelome 14. a 15. storočia a v roku 1452 zasvätený sv. Martinovi.

Na druhom obrázku sa kľukatejú zámocké schody smerujúce na Bratislavský hrad. Vpravo stojí renesančná budova, ktorá bola podľa všetkého radnicou. Jej právomoc sa uplatňovala v Podhradí. To bolo vybudované na už zaniknutej osade sv. Mikuláša, ktorá pravdepodobne vznikla v 9. storočí a zanikla v priebehu 13. storočia.

(vs)

BEZRUCHOVA ULICA

Vznikla na prelome 19. a 20. storočia. Mestské zastupiteľstvo v roku 1904 pomenovávalo novovzniknuté ulice po osobnostiach, ktoré sa významne zaslúžili o rozvoj mesta. Medzi takéto osobnosti patrili aj Štefan Raneys (i Raness), ktorý bol popredným dejateľom Bratislavy v polovici 15. storočia. Počas svojho života bol niekoľkokrát zvolený za richtára a mešťanostu, patrilo mu titul tricezimátor, teda colník, a prislúchala mu funkcia v novozaloženej bratislavskej mincovni.

Skôr než sa ukončila regulácia toku Dunaja, tieklo Bezručovou ulicou Mlynské rameno. Najvýznamnejšou budovou, ktorá sa tu vypína, je Modrý kostolík zasvätený sv. Alžbete Uhorskej (Bratislavskej). Jeho stavba siaha do prvého desaťročia minulého storočia. V budovách, ktoré tu stoja, boli kedysi Zemská úradovňa pre poistenie robotníkov a Okresná sociálna poisťovňa.

Dnešný názov nesie ulica od roku 1945, bola premenovaná, podobne ako veľa iných ulíc a námestí, po žijúcich osobnostiach. Peter Bezruč, ktorý jej prepožičal názov, sa vlastným menom volal Vladimír Vašek (1867 - 1958). Tento básnik patrilo k prúdu českej literárnej moderny. Takmer celý život pracoval ako poštový úradník v Brne a v Místku. Získal titul Národný umelec a stal sa laureátom Rádu republiky. Jeho najznámejšou básnickou zbierkou sú Slezské písně. Motív, ktorý v sebe nesú, je boj proti sociálnemu a národnostnému útlaku v Slezsku.

Mikuláš Gažo

INZERCIA

BKIS BRATISLAVSKÉ KULTÚRNE A INFORMAČNÉ STREDISKO

BKIS - plán programov na november 2008

4. novembra, 19.00 h
Bratislavský Jazz Club 26

DAVE HOLLAND QUINTET
(USA)

Spoločenská hala PKO, vstupné: predpredaj: 800,-Sk (26,56€), na mieste podujatia: 900,-Sk (29,87€).

5. novembra, 19.00 h
SUCHOŇ V PÁLFIHO PALÁCI

Cyklos koncertov pri príležitosti 100 rokov E. Suchoňa. Účinkujú: Moyzesovo kvarteto,

Daniela Varínska – klavír.
Pálfiho palác, Zámocká ulica č. 47, Bratislava, vstupné: 130,-Sk (4,32€) 80,- Sk (2,66€) študenti a držiteľia preukazu ZŤP.

8. novembra, 19.00h VELKÁ TANČIARENĽ

Hudobno-tanečná udalosť tejto jesene. Jedinečná príležitosť zatancovať si pod jednou strechou na dva svetoznáme orchestre, ktoré dobyli svet Swingu a Hot Jazzu!

Účinkujú: Bratislava Hot Serenaders s vokálnym triom Serenaders Sisters, Ondřej Havelka a jeho Melody Makers so špeciálnym hosťom Věrou

Gondolánovou, The Wings - stepárski šialenci z Prahy
Spoločenská sála PKO, vstupné: predpredaj: parket 790,-Sk (6,22€), balkón 690,-Sk (22,90€) na mieste podujatia: 890,-Sk (29,54€)

8.-11. novembra
SVATOMARTINSKÝ JARMOK
Priestor v okolí Dómu Sv. Martina.

16. novembra, 16.00 h
PREDLŽENÁ TANEČNEJ ŠKOLY PKO

Spoločenská sála PKO, Bratislava, vstupné: 50,-Sk (1,66€), na preukazy TŠ PKO vstup bezplatný

20. novembra, 19.00 h JESENNÝ KONCERT SPEVÁCKEHO ZBORU MESTA BRATISLAVY

Georg Friedrich Händel: Awake the Trumpet's lofty sound - pre zbor a organ, Leon Boellmann: Prière pre organ, Charles Gounod: Messe no. 6 aux cathédrales in G pre zbor a organ, Johann Sebastian Bach: Fantázia a fúga g - mol BWV 542 pre organ, Antonín Dvořák: Messe D - dur pre zbor a organ. Kostol najsvätejšieho spasiteľa / Jezuitský kostol/, vstup bezplatný.

28.11. - 23.12.
VIANOCE V MESTE

podujatia v rámci Vianočných trhov na Hlavnom námestí

bližšie informácie na osobitnom plagáte

Zamilovali ste sa do novej chuti?

Lahodne jemná

SLOVENSKO UŽ MÁ PRVÉ KREMA-TÓRIUM ZVIERAT

Rozlúčka so zvieratkou, ktoré sa stalo členom rodiny, je vždy bolestivá. Vedia to tí, ktorí to zažili na vlastnej koži. Kto mal možnosť, pochoval svoje zvieratko v záhrade. Kto nie, hľadal iné možnosti. A tak v okolí Bratislavy vzniklo niekoľko nelegálnych zvieracích cintorínov. Pre chovateľov sú prijateľnejším riešením než kafiléria, kde ich miláčikov spália aj s ostatným odpadom.

Mestská časť Bratislava – Staré Mesto podporuje myšlienku vzniku zvieracieho cintorína na území Bratislavy. V súčasnosti má vytýpané dve lokality, kde by mohol vzniknúť. Uvažuje pritom aj o vybudovaní kolumbária. Tento spôsob pochovávania sa však viaže ku kremáčnym službám. Zatiaľ len málokto vie, že na Slovensku už je prvé krematórium pre zvieratá. Vybudovala a prevádzkuje ho spoločnosť PET WORLD, s. r. o. Viac o nej v rozhovore prezradil jeden z prevádzkovateľov a súčasne autor projektu Peter Klama.

„Nevyhnutné bolo nájsť objekt vo vhodnej lokalite, vybrať a kúpiť spaľovacu pec. Koncom roka 2006 sme doviezli špeciálnu kremáčnu pec z Veľkej Británie.“ vraví autor projektu.

Doteraz sa štandardne postupovalo tak, že po eutanázii nevyliciteľne chorého alebo starého a bolesťami trpiaceho zvieratka vo veterinárnej ambulancii telo zavinuli do plastového obalu a poslali do kafilérie. Tu ho spracovali a zneškodnili aj s inými kadávermi. Nie každý sa s týmto spôsobom odchodu rodinného miláčika zmieril. Treba si totiž uvedomiť, že nelegálne zvieracie cintoríny môžu ohrozovať spodné vody, prípadne znehodnotiť pôdu v dôsledku neodborného uloženia tela.

„V súčasnosti spopolňujeme asi 10 psíkov mesačne. Svoje služby sme schopní poskytnúť žiadateľom, ktorých zviera dosahuje hmotnosť do 100 kg. Sídlo našej spoločnosti aj krematórium sú v blízkosti malebnej dedinky Jablonové na Záhorí, asi 25 km od Bratislavy smerom na Brno. Nachádza sa v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, ďaleko od obývanej oblasti,“ dodal Peter Klama.

Ceny vrátane odvozu tela, urničky na popol a jej doručenia klientovi sa pohybujú medzi 5 000 až 8 000 Sk. Záleží, samozrejme, aj od hmotnosti zvieratka a typu urny. Svoju pozornosť venujú aj živým zvieratkám, kde ponúkajú ubytovanie v luxusnom hoteli pre psov.

V dohľadnom čase plánujeme spustenie internetovej stránky, no momentálne je najlepšie zatelefonovať na tel. č. 0911 717 631 alebo 0905 317 864

(da)

EURÁ Z BAVLNY

Pravosť akejkoľvek eur-bankovky si môžete overiť za pár sekúnd. Obídete sa aj bez prístroja, stačí ich ohmatať, prezrieť proti svetlu a nakloniť. Bankovky sú na hmat pevné a tuhé, papier je totiž vyrobený z vlákien čistej bavlny. Keď bankovku nastavíte proti svetlu, objavia sa tri ochranné prvky, a keď ju budete nakláňať, objavia sa ďalšie dva.

V obchodoch peniaze často kontrolujú pod ultrafialovým svetlom. Papier by nemal žiariť, ale rôzne prvky sa objavia farebne, napríklad vlajka Európskej únie je zelená a hviezdičky oranžové. Pozor, keď bankovku omylom vyperiete, pri kontrole pod ultrafialovým svetlom sa rozžiarit môže.

Všetky papierové eurá majú osem ochranných prvkov. Ako rozoznať pravú bankovku od falošnej?

1/ Papier

Bankovky sú vyrobené z papiera z čistej bavlny, ktorý je na hmat nezameniteľný. Je pevný a tuhý, ale nepôsobí dojmom voskovaného papiera.

2/ Plastická tlač

Vďaka zvláštnej technológii tlače sú hlavný motív, nápis a čísla vyznačujúce nominálnu hodnotu mierne vystupujúce a bankovka je v týchto miestach na hmat silnejšia. Plastický povrch nahmatáte, keď po bankovke prejdete prstom alebo hranou nechtu.

3/ Neúplné číslo

Neúplné symboly v hornom rohu na oboch stranách bankovky pri pohľade proti svetlu dokonale splynú a vytvoria hodnotové číslo bankovky.

4/ Vodotlač

Keď nastavíte bankovky proti svetlu, vynikne kresba vodoznaku. Prechody medzi svetlými a tmavými časťami zobrazeného motívu sú pozvoľné. Keď ju naopak položíte na tmavý podklad, svetlé oblasti vodoznaku stmavnú. Tento efekt môžete ľahko vidieť na vodoznaku

zobrazujúcom hodnotu bankovky

5/ Ochranný prúžok

Do papiera bankovky je zapustený ochranný prúžok, ktorý stmavne, keď ju nastavíte proti svetlu. Na prúžku je drobným písmom vyznačené slovo EURO a hodnota bankovky.

6/ Drobné perforácie

Keď natočíte bankovku proti svetlu, uvidíte v holograme drobné perforácie, ktoré tvoria symbol €. Tiež sa zvýraznia malé číslice vyjadrujúce hodnotu bankovky.

7/ Prúžok s hologramom

Pri nakláňaní sa motív hologramu mení z hodnoty bankovky na symbol € na dúhovom pozadí. Na okraji prúžku je drobným písmom vyznačená hodnota bankovky. Toto platí pre 5, 10 a 20 eur. U bankoviek vyššej hodnoty (50, 100, 200, 500) sa hodnota mení na obrázok okna alebo priechlia. V pozadí sa od okrajov hologramu k jeho stredu postupne zobrazujú dúhové kruhy.

8/ Zlatistý prúžok

Pri nakláňaní bankoviek v hodnote 5, 10 a 20 euro sa na rubovej strane objavuje zlatistý prúžok so symbolom € a hodnotovým číslom bankovky. Bankovky vyššej hodnoty zlatý prúžok nemajú, ale mení sa farba hodnoty bankovky z fialovej cez olivovo zelenú až po hnedú.

Na bankovkách nájdete podpis Willema F. Duisenberga, prvého prezidenta Európskej centrálnej banky (ECB), alebo Jean-Clauda Tricheta, ktorý sa stal prezidentom 1. novembra 2003.

Mosty na bankovkách nie sú skutočné, iba znázorňujú architektonický sloh alebo epochu v európskych dejinách.

Autorom návrhu bankoviek je rakúsky výtvarník Robert Kalina. Hlavným motívom lícnej strany sú okná a portály, na rubovej strane sú zobrazené mosty.

(buj)

Zdroj: Európska centrálna banka

Určite je počas nebyvalých turbulencií na svetových finančných trhoch dobré zamyslieť sa nad tým, aký vplyv bude táto situácia mať na slovenské hospodárstvo. Už bolo

AKO OVPLYVNÍ SITUÁCIA NA FINANČNÝCH TRHOCH SLOVENSKO?

povedané, že slovenské finančné inštitúcie nijaké vážnejšie straty neutrpia, a nielen ich existencia, ale ani ich zdravie a kondícia nie sú nijako ohrozené. Slovenské banky investovali v zahraničí len v minimálnej miere. Banky sa však už dnes musia vysporadúvať so situáciou, že peniaze na trhu sú menej dostupné a sú drahšie, že investori, ratingové agentúry a finanční analytici sú oveľa opatrnejší pri posudzovaní rizika, ktoré na seba banky berú požičianím peňazí klientom. To sa prejavuje na jednej strane postupným sprisňovaním podmienok pri poskytovaní úverov (banky sa klientov viac pýtajú, pozornejšie skúmajú

ich finančnú situáciu a možno aj prísnejšie posudzujú riziko nesplácania úveru), za ktorým, ak sa situácia nezmení, bude nasledovať aj zvýšenie úrokových mier najmä pre rizikovejšie skupiny klientov. Samozrejme, a táto minca má dve strany - už dávno sme v bankách nedostali za termínované vklady také úroky ako dnes.

Treba však povedať aj to, že spomalenie európskej ekonomiky spolu s opatrnejším poskytovaním úverov sa musí prejavovať aj na hospodárskom raste. Je pravda, že spomalenie hospodárstva sa predpokladalo aj pred krízou, jednoducho preto, že chýbali výrazné impulzy, ktoré by tempo rastu

udržali na úrovni 10,4% z roku 2008 alebo aspoň nad 7% z tohto roku. Finančné turbulencie predpokladané spomalenie bezpochyby prehĺbia. Je ťažké presne predpovedať, aké veľké to spomalenie bude, ale určite nastane. Netreba sa však obávať nijakej recesie - ak sa doteraz čakalo, že v roku 2009 slovenská ekonomika vzrastie o 6-7%, teraz sa odhady bánk pohybujú v širokom rozpätí 3-6% s priemermom okolo 5%. V roku 2010 by sme mali tempo rastu opäť zrýchliť.

Juraj Barta
hlavný analytik SLSP

PRÁVNÁ PORADŇA

Dobrý deň,

Prosím Vás o informáciu ohľadne dedičstva a DPH. Zomrela naša slobodná bezdetná príbuzná. Tri roky pred smrťou si odkúpila svoj družstevný 1-izbový byt do osobného vlastníctva, v ktorom mala trvalý pobyt až do smrti. Byt po nej zdedila jej sestra, ktorá ho po ukončení dedičského konania a zápisu do katastra prenechala zdravotne postihnutému vzdialenému príbuznému za 200.000,-Sk, z ktorých zaplatila daň 19% (38.000,-Sk), keďže pracovník realitnej kancelárie tvrdil, že je povinná túto daň zaplatiť. Nakoľko po zosnulej sestre de-

dením prevzala všetky záväzky, práva a povinnosti, bola povinná pri predaji bytu platiť 19% daň? Ak nie, má právo na jej vrátenie?

Ďakujem

Sadzba dane z pridanej hodnoty ako aj sadzba dane z príjmov je 19%. Keďže bola poručiťelka vlastníčkou bytu 3 roky pred svojou smrťou a mala v ňom trvalý pobyt, prípadný odplatný prevod vlastníctva bytu jej nezakladal podľa §9 ods. 1 písm. a) zák. č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v platnom znení povinnosť platiť daň z príjmov. Ak nemala dedička v predmetnom byte trvalý pobyt, potom podľa §9 ods. 1 písm. c) citovaného zákona musela mať byt vo vlastníctve najmenej 5 rokov, pričom do tejto doby sa započítava aj doba, po ktorú mala byt vo vlastníctve poručiťelka. Ak poručiťelka v predmetnom byte nemala trvalý pobyt a byt nemala vo vlastníctve najmenej 5 rokov (do tejto doby sa

započítava aj doba, počas ktorej byt vlastnila poručiťelka), potom dedička pri odplatnom prevode vlastníctva tohto bytu na ďalšiu osobu vzniká povinnosť zaplatiť daň z príjmov z rozdielu medzi hodnotou, za ktorú previedla vlastníctvo bytu na ďalšiu osobu a hodnotou bytu, ktorá bola určená v rámci dedičského konania.

Povinnosť zaplatiť daň z pridanej hodnoty súkromnej osobe - nepodnikateľovi, ktorá nie je platcom DPH pri predaji bytu nevzniká.

Takže povinnosť zaplatiť 19% z odplaty za prevod, resp. z predajnej ceny dedičke mohla vzniknúť, ak dedička byt nevlastnila 5 a viac rokov a ak v ňom nemala trvalý pobyt. Povinnosť zaplatiť 19% ale mohla mať poručiťelka aj z nejakého

iného dôvodu, ktorý ste neuviedli. Ak poručiťelke povinnosť zaplatiť daň, či už daň z príjmov alebo daň z pridanej hodnoty alebo povinnosť zaplatiť 19% z nejakého iného dôvodu vznikla, potom tento jej záväzok ide na ťarchu dedičstva a dedič má povinnosť ju veriteľovi uhradiť (pokiaľ dedičstvo postačuje na úhradu záväzkov poručiťelky).

Ivan Švec
advokát

DELIKATESO

**Nová predajňa DELIKATESO,
Obchodná 45.**

ROČNE VIAC AKO 1200 TON ČAJU

Takmer 90 percent Slovákov konzumuje pravidelne alebo občasne čaj. Väčšina (97 percent) uprednostňuje porciovaný čaj. Ročne skonzumujeme viac ako 1 200 ton porciovaného čaju. Najobľúbenejšími sú stále ovocné čaje, ktoré pije viac než polovica Slovákov. Druhým najobľúbenejším druhom sú bylinné čaje, ktoré pije štvrtina Slovákov. Na treťom mieste sú čierne čaje, ktoré má v obľube 12 percent Slovákov. Ako posledné v rebríčku obľúbenosti sa umiestnili zelené čaje, ktoré pije zatiaľ iba každý desiaty Slováč. Tieto informácie vyplynuli z prieskumu nákupného správania domácností GfK Consumer Tracking.

Podľa prieskumu obľubuje najviac Slovákov, až 53 percent, ovocné čaje rôznych príchuťí, ktoré na rozdiel od čiernych a zelených čajov neobsahujú kofeín. Podľa vyjadrenia Viliama Matuška zo spoločnosti Baliarne obchodu Poprad, ktorá má dominantné postavenie na slovenskom čajovom trhu, predstavuje najvyšší podiel v predaji ovocného čaju v prvom polroku 2008 lesná zmes a veľmi obľúbená kombinácia chutí jablko – škorica. „Napriek stálej obľube ovocných čajov trendy na Slovensku aj vo svete naznačujú, že s rastúcim trendom zdravého životného štýlu postupne klesá spotreba ovocných čajov. V porovnaní s rokom 2006 sa spotreba ovocných čajov znížila o 4 percentá. Očakávame, že segment ovocných čajov bude v budúcnosti postupne klesať na úkor zdravších bylinných alebo zelených čajov,“ dodáva Viliam Matušek.

S trendom postupného odklonu od lekárskej medicíny ku tradičnej bylinárskej, sa čoraz častejšie spoliehame na liečivé účinky bylinných čajov. Postupne sa z bylinného čaju stáva čaj moderného životného štýlu ľudí, ktorí sledujú trendy fitness a wellness. Celosvetovo bol zaznamenaný postupný pokles spotreby čierneho čaju, ktorý bol po dlhých desaťročiach ďaleko pred ostatnými druhmi čajov. 12 percent Slovákov dáva v súčasnosti prednosť čiernemu čaju, čo je o 3 percentá menej ako v minulom roku. Pokles v pití čierneho čaju pravdepodobne spôsobuje nárast veľkého množstva iných alternatív, ako sú bylinné alebo zelené čaje.

V súvislosti so zmenou životného štýlu sa predpokladá, že záujem o zelený čaj sa v budúcnosti postupne zvýši aj kvôli vysokému podielu antioxidantov, ktoré sa tak často skloňujú v súvislosti so zdravým životným štýlom. „Spotreba zeleného čaju si drží 10% podiel, ale v budúcnosti predpokladáme jeho výrazný rast v porovnaní so spotrebou čierneho a ovocného čaju,“ potvrdil Viliam Matušek.

PREČO V ZIME PRASKÁ POKOŽKA

Trhlinky, šupinky, bolestivé miesta na rukách a nohách. Nezniesiteľne suchá pokožka, pocit omrzlín, drobné krvavé žilky. Ak vás v zime sužujú tieto prejavy, pravdepodobne trpíte kožným ochorením. Máte zimný ekzém.

Akonáhle klesne teplota pod 15 stupňov, začne vám vysychať pokožka a nedokázate ju dostatočne premasťovať? Podobný problém má veľa ľudí, možno aj vo vašom okolí. Vyčerpanie a poveternostné podmienky rozrušujú fosfolipidový obal kože. Lipidy sú tuky, ktoré sa nachádzajú pod pokožkou, ale aj tie, ktoré ju premasťujú. Iste každý vie, aké „ucapkané“ sú poháre na hostinách, to preto, že máme masťné ruky, čo je dôležité pre ich ochranu. Keď začne fúkať studený vietor a ovzdušie mrazí, naše telo je vystavené veľmi nepriaznivým vplyvom.

Kožní lekári tvrdia, že niektorí ľudia musia kvôli svojej citlivej pokožke nosiť rukavičky už od skorej jesene. Poznáte reklamy, ako saponáty na riad

odmastia jedinou kvapkou masťnú vodu? Presne to isté sa deje aj s našimi rukami, preto je dôležité umývať si ruky po manipulácii vo vode. Umývanie vo vode, v ktorej je odmasťovací prostriedok ešte viac zvyšuje vysušenie zimného ekzému.

V chronických prípadoch, kedy si už neviete dať s vysušenou pokožkou rady, treba navštíviť kožného lekára. Základom je neustále si krémovať ruky a nosiť rukavičky. Zimný ekzém sa však nevyskytuje iba na rukách, ale aj na dolnej časti lýtok. Aby sme zabránili prenikaniu zimy na pokožku, musíme sa dostatočne obliekať a krémovať celé telo s dôrazom na postihnuté miesta. Krémy by mali byť založené na masťnej báze. Masťné prípravky je vhodné používať cez deň, kedy nahrádzajú chýbajúci prirodzený ochranný film pokožky. Na noc sú zase vhodné hydratačné krémy, ktoré pokožku zvláčnia a doplnia v nej chýbajúcu vodu. Sú ľudia, ktorí masťné krémy neznesú, a preto používajú hydratačné i cez deň. V takomto prípade si človek musí dať väčší pozor na dostatočné obliekanie. Hydratačné krémy totiž môžu pri nedostatočnej ochrane v pokožke zamŕzať a spôsobujú praskanie kapilár - malých cievok.

V lete pokožka dýcha, pot za z nej odparuje. V zime ju dusíme pod oblečením, ktoré spôsobuje jej zvýšené trenie. Aj toto trenie je dôvodom olupovania a vysušenej pokožky, ktoré môže viesť k bolestiam.

Keď je pokožka veľmi vysušená a klasické krémovanie nestačí, odporúča sa natreté miesto prekryť fóliou. Takto prejde masťka hlboko do druhej vrstvy kože. Inak prejde iba do šupín a nemá taký výrazný efekt.

V lekárni sú voľne dostupné prípravky určené na ekzémy. I keď je zimný ekzém iba sezónny a nepretrváva po celý život, treba ho liečiť podobnými prípravkami ako iné typy ekzému. Ak nepostačujú dostupné výrobky, treba zájsť ku kožnému lekárovi, ktorý dá namiešať alebo predpíše vhodnú masť na váš konkrétny problém. V každom prípade nenechávajte pokožku ďalej sušiť, pretože vás bude zbytočne bolieť.

Rady od babičky

Na vysušenú pokožku sú dobré obklady z Prhlavy dvojdomej, Nechtíka lekárskeho alebo Repíka lekárskeho. V silnom odvare buď priamo namáčame postihnuté miesta, alebo v ňom

namočíme čistú handričku a tú prikkladáme na ekzém. Po obklade treba pokožku namasťovať.

Nechtík je známym lekárom pokožky, pomáha pri liečení otvorených rán, vredov a dokonca i pri rakovinových ochoreniach. Jeho účinky sa vzťahujú na telo zvonka i zvnútra. Doma uvarená masťka z neho je oveľa lepšia ako kupovaný preparát, pretože presne viete koľko nechtíka obsahuje a že v nej nie sú žiadne dráždivé parfumy ani iné látky, ktoré vám škodia. Do pol kilogramu rozohriatej bravčovej masťi nasypeme štyri plné hrste rozkrájaného repíka – kvety, stonky i listy. Keď masť začne vytvárať veľké bubliny, všetko premiešame a odstavíme z ohňa. Hrniec, v ktorom sme masťku varili prikryjeme a necháme cez noc stáť. Na druhý deň masť ešte raz rozpustíme, a precedíme cez jemné sitko. Potom ju dáme do pohárikov a používame na všetky poranenia kože. I keď táto masťka veľmi nevoní, jej pôsobnosť je neoceniteľná. Nechtík má však i veľa iných liečivých účinkov, o ktorých sa dozviete z kvalitnej literatúry, alebo na internete.

Veronika Ševčíková

Eleonóra Bujačková

BALADA PURPurovej ruže

Poézia je časť literatúry, ktorú postupne vytlačujú žánre prozaické. I keď sa romány predávajú lepšie ako zbierky básní, stále sa nájdu autori, ktorí sa pohrávajú so slovami ako s maličkými skladaciami a vyskladajú z nich veršované obrazy. Jedna takáto autorka krstila v piatok 10. októbra svoju prvú knihu - Baladu purpurovej ruže.

Básne prešpikované citelným autobiografickým nábojom sú usporiadané v zbierke, ktorá bola vydaná iba v náklade 600 kusov. Jemne erotická aróma, ktorou stránky knihy voňajú, je výpoveďou citlivej duše a milujúcej ženy.

Janka Bernáthová-Lehotská začala hlbšie vnímať básne iných autorov, keď ležala v nemocnici s ťažkou chorobou. Vždy rada recitovala, keď trpela svojím ochorením, básne prednášala ostatným pacientom v izbe. „Pýtali si básne každý deň ako chlebič. Jedna pani, keď ma raz takto počúvala, po chvíli povedala, „A viete čo, mňa to už ani nebolí,“ vyznáva sa poetka. V tomto nemocničnom období vznikol súbor Bielych básní, ktorými si usporiadala zmätok v duši.

Balada purpurovej ruže bola pokrstená lupienkami červených ruží. Krásny program krstín obohatili staré pokojné írsky piesne, hra na flaute a recitácie zo zbierky v podaní herečky Ludmily Klimkovej a samotnej autorky. Krstnou mamou prvotiny sa stala bývalá triedna učiteľka pani Lehotskej, a tak medzi pozvanými nemohli chýbať ani jej bývalé spolužiačky zo strednej školy.

V šuplíku zostalo nezverejnených ešte asi sto básní, ktoré boli priveľmi bolestivé alebo erotické. O svojej tvorbe sama autorka vraví: „Moje básne sú malé záložky v knihe života medzi stranami, na ktoré nechcem nikdy zabudnúť.“

(vs)

PRÍBEHY O BEZNÁDEJI

Novinkou na knižnom trhu je aj dramatický príbeh o hľadaní princípu ľudskosti. Odohráva sa počas jedného dňa na konci druhej svetovej vojny v drsnej zasneženej krajine, cez ktorú nemecký vojak vedie svojho zajatca na smrť. Slovenský prozaik, dramatik, filmový scenárista, režisér a prekladateľ Leopold Lahola v knihe Rozhovor s nepriateľom (Slovenský spisovateľ) ponúka vnímavému čitateľovi silný príbeh. V tejto zbierke bola uverejnená aj poviedka Rozhovor s nepriateľom, ktorá sa stala predlohou divadelnej dramatizácie a následne filmového scenára.

(buj)

Patrónka žobrákov, vdov, sirôt, chorých, prenasledovaných, ľudí v núdzi, pekárov, čipkárov a charitatívnych organizácii. Sv. Alžbeta zvaná Uhorská, Durínska, ale aj Bratislavská je jednou z najuznávanejších svätíc v Európe, o čom svedčí veľké množstvo kostolov a osláv jej sviatku. Sv. Alžbeta sa pravdepodobne narodila v Bratislave, kde prežila prvé štyri roky svojho života. Tu sa týči aj jej zasvätený Modrý kostolík. Málokto vie, že sv. Alžbeta je v ňom stále prítomná v podobe bielej mramorovej dosky zamurovanej v stene fary.

Rímsko-katolícky kostol na Bezručovej ulici je postavený v secesnom architektonickom štýle. Projektantom chrámu bol budapeštiansky architekt Edmund Lechner a stavba sa realizovala v rokoch 1909 - 1913. Pôdorys kostola vychádza z tradičných slohov, nová je však úprava omietky s bohatými ornamentálnymi výrezmi. Na čele fasády je ústredným prvkom mozaika sv. Alžbety, ktorá

v plášti drží ruže, tie sú základným prvkom aj ornamentiky interiéru kostola.

Sv. Alžbeta z rodu Arpádovcov, dcéra uhorského kráľa Ondreja II. a jeho manželky Gertrúdy, bola zasnúbená už vo veku jedného roka. Jej nastávajúci sa stal durínsky gróf Ludovít IV. Keď mala štyri roky, išla na hrad Wertburg v Durínsku, sídlo jej nastávajúceho. Mladí snúbenci si veľmi dobre rozumeli. Alžbeta bola mierna, pokorná, skromná, zbožná, starala sa o chorých a chudobných a Ludovít nielen že rozumel jej nezištnosti, ale ju aj podporoval, na rozdiel od zvyšku rodiny. Keď Alžbeta dovŕšila 14 rokov, stala sa manželkou grófa Durínskeho. V priebehu nasledujúcich šiestich rokov splodili tri deti - syna Hermanna a dcéry Sofiu a Gertrúdu. Keď sa narodilo najmladšie dieťa, Ludovít bol už mŕtvy. Zomrel počas križiackej výpravy na mor. Keďže ostatná rodina nepodporovala Alžbetino rozhadzovanie majetku, odobrili jej deti a ju vyhnali. Jej nevlastný

HRUBÁ STAVBA PROJEKTU EUROVEA JE DOKONČENÁ

Po roku od začiatku nadzemných stavebných prác dosiahol projekt viacúčelovej nábrežnej štvrte EUROVEA dôležitý mílnik - ukončenie hrubej stavby. Developerom komplexu v hodnote 10,5 mld. Sk (350 mil. €) je írsky spoločnosť Ballymore. Po jeho dobudovaní v roku 2010 vznikne nová mestská štvrť, ktorá rozšíri hranice centra Bratislavy až k Dunaju.

Na mieste komplexu bola vykopaná najväčšia základová jama v strednej Európe s objemom 465 000 m³ zemin. Od októbra 2007 do ukončenia hrubej stavby pracovalo na stavenisku priemerne 350 pracovníkov, ktorí za rok postavili priestory s celkovou podlahovou plochou 120 000 m². Pracovali na základe viac ako 7 500 plánov a technických výkresov a pri stavbe použili 60 000 m³ železobetónu a 6 500 ton ocele. Oceľová výstuž do betónu by spojením vytvorila tyč dlhú takmer 7 400 kilometrov, čo je približne vzdialenosť z Bratislavy do New Yorku. Pri stavbe stropov, stien a pylónov sa použilo

270 000 m² tesárskeho debnenia, čo by stačilo na pokrytie 50 futbalových ihrísk. V rámci podzemných stavebných prác boli dokončené dve úrovne podzemnej garáže ako aj znížené prízemie budúcej nákupnej galérie. Zároveň bol vybudovaný primárny okruh chladiaceho systému komplexu, ktorý bude využívať vodu z Dunaja.

Dôležitou súčasťou výstavby projektu EUROVEA je vybudovanie protipovodňových zábran, ktoré sú súčasťou celkového systému protipovodňovej ochrany Bratislavy. V tejto lokalite systém pozostáva z pevnej podzemnej železobetónovej steny, ktorá zabezpečuje ochranu územia pred 1000-ročnou

RELIÉF SVÄTEJ ALŽBETY

švagor, ktorý sa ujal moci v krajine, vydal prísny zákaz pomáhať vyhnankyni. Napokon sa jej ujal istý kňaz, ktorý pre ňu vymohol aj časť zhabaného majetku. Peniaze venovala nemocnici v Marburgu, kde sa starala o chorých a chudobných. Nebála sa malomocných a ošetrovala ich s najväčšou láskou podľa vzoru sv. Františka z Assisi. I keď dostala ponuku vrátiť sa na rodičovský hrad, túto možnosť odmietla so slovami, že jej nič nechýba, je spokojná a šťastná. Napokon, keď mala 24 rokov, zomrela ako žobráčka, ktorá zasvätila svoj život

láske, pokore a pomoci. Štyri roky po smrti bola Alžbeta vyhlásená za svätú pápežom Gregorom IX., pretože na jej hrobe sa udialo množstvo zázrakov.

V rovnakom štýle ako Modrý kostolík bola postavená i fara a neďaleké gymnázium. Reliéfová doska veľkosti 210 x 160 cm je vybrúsená z bieleho mramoru do podoby sv. Alžbety. Počas stavby fary ju osadili do steny, a tak nie je verejne vystavená zraku veriacich.

Veronika Ševčíková

vodou. Systém je doplnený aj o mobilnú lamelovú konštrukciu, pomocou ktorej je v prípade núdze možné zvýšiť ochrannú úroveň o ďalších 50 centimetrov. Vybudovanie protipovodňovej ochrany si vyžiadalo viac ako 30 mil. Sk (1 mil. €).

Stavebné práce na jednotlivých stavebných objektoch pokračujú v súčasnosti zatepľovaním budov, montážou a zaskliavaním okien, interiérovými prácami a upevňovaním sklenených fasád, na ktoré bude použitých 30 000 m² skla. Výrazným architektonickým prvkom budúcej zóny bude presklená strecha nákupnej galérie. Doteraz je zasklená približne polovica strešnej konštrukcie, po dokončení bude strechu pokrývať spolu 2 300 skiel trojuholníkového tvaru. Do konca roka 2008 budú všetky budovy odolné voči vode a zo staveniska odvezú všetky žeriavy.

EUROVEA, ktorej dokončenie je plánované na rok 2010,

vyrastá na celkovej ploche 240 000 m² a pozostáva z desiatich samostatných stavebných objektov. Tie tvoria tri kancelárske budovy, nákupná galéria, štyri obytné budovy, multiplex s kinom IMAX, päťhviezdičkový hotel SHERATON a podzemné parkovisko. Novú mestskú štvrť doplní jedno z najväčších nových námestí v Európe, prírodný park a prístavisko pre rýchlochode.

Ceny bytov, ktorých bude v komplexe EUROVEA vyše 250, sa pohybujú od 6,5 mil. Sk (215 000 €) - bez DPH a pri penthousoch od 39 mil. Sk (takmer 1,3 mil. €) - bez DPH. Doteraz sa ich predalo takmer 140. Obchodné priestory sú zatiaľ prenajaté na 50 percent a investor už rokuje aj s prvými záujemcami o prenájom administratívnych priestorov.

(bg)

viac foto na www.staromestskykurier.sk

OTÁZKY PRE „KOMPETENTNÝCH“

Nerobme z prírody skládky odpadu

Vážená redakcia,

konečne sa niekto ozval na tému Sandberg. Tieto miesta navštevujem už okolo 40 rokov. Nádherná a vzácna štátna prírodná rezervácia. Kedysi, za preklínateľného socializmu, sa o túto lokalitu vzorne starali dobrovoľníci zo Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny, podporovaní štátom. Upravovali chodníky, čistili ich, spriechodňovali a držali stráže. Dnes po schodíkoch vybudovaných na príkrych častiach chodníkov možno nájsť už len biedne pozostatky. Završenie vás tam obehne terénny motocykel, motorová štvorkolka, jazdec na koni alebo cyklista s drapákmi na kolesách. V krovinách sú plastové fľaše a iné odpadky. Je to najhoršie opatrovaná rezervácia na Slovensku.

Sandberg je vyčlenená časť Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty, ale nikde nie je

vyznačená hranica medzi CHKO a rezerváciou. Na obe sa vzťahujú osobitné predpisy. Takže vlastne ani nie je možné niekoho stíhať za porušovanie predpisov, ak by mal kto. Chvályhodné je, že sú tam náučné tabule, ale ináč nič. Do tejto lokality je prístup z Devína, z Devínskej Novej Vsi, z Dúbravky, aj z hrebeňovky vedúcej z Kútikov. Nikde nie je vyznačená hranica rezervácie, teda ani upozornenie pre návštevníkov. Dúfam, že sa k tejto veci ozve nejaká kompetentná osoba. Zdá sa, že „bratislavské celebrity“ navštevujú onakvejšie miesta.

Na najvyššom mieste Devínskej Kobyly bola kedysi krásna trávnatá lúka s vyhliadkovou vežou. Ideálne a veľmi obľúbené miesto na turistiku a oddych. Počas studenej vojny túto lokalitu zabrala armáda a vybudovala si tam objekty, ohradu, aj asfaltovú cestu vedúcu na vrch z Dúbravky. Prevádzkovať tam objekty iste nie je lacná vec. Načo to tam je, keď

už zanikla „železná opona“? Platíme to my, občania, dá nám niekto vysvetlenie? Nie je načase vrátiť to občanom a pôvodnému účelu?

V okolí Bratislavy je naozaj krásna príroda, Malé Karpaty. Ale obávam sa tam pozvať návštevníkov zo zahraničia. Hotové smetisko! Neveríte? Napríklad, prejdite sa cestou z Lamača na Kačín. Uvidíte preplnené smetné koše a smeti rozfúkané po okolí. Kohosi napadlo, že turista si síce prinesie občerstvenie v batohu, ale prázdny plastový sáčok už domov neunesie! Má predsa v lese odpadový kôš! Ktorý je stále preplnený! Kto to kedy videl dávať do lesa odpadové koše? Alebo sa prejdite od Červeného mosta na Kačín po červenej značke. Prídete do lokality Klanec, nad Lamačom, kde si záhradkári a chatári udržiavajú poriadok len na svojom, ale okolitý les im slúži ako skládka odpadkov a stavebného materiálu. Mal by sa vytvoriť nejaký zákon, aby za čistotu okolia chaty a záhrady zodpovedal jej majiteľ. Predsa nie je mysliteľné, že do lesa vyvezie odpadky, linoleum, starú chladničku ap. obyvateľ Štrkovca!

Milan Polášek

KLEPÁČ – VĎAKA ZA JEHO OBNOVU

V Staromestskom kuriéri sme nedávno čítali o rekonštrukcii mlynov na Vydrici a to bola naša inšpirácia. Po daždivých dňoch v Bratislave, prišla slnečná sobota 27. septembra. So sestrou sme sa vybrali do prírody. Naša cesta smerovala na Železnú studienku. Ďaleko sme sa však nedostali. Keď sme prechádzali popri Klepáči, zostala som v údive stáť. Namiesto ruiny, z ktorej trčala v minulosti len jedna rozpadnutá skalná stena budovy ôsmeho mlyna vybudovaného na Vydrici (neskôr výletnej reštaurácie), stál obnovený objekt a pred ním množstvo ľudí, ktorí neustále vchádzali a vychádzali, alebo postávali pred ním a obdivovali krásu obnovenej pamiatky Bratislavy. Samozrejme, do vnútra sme vošli aj my. Dozvedeli sme sa, že na Klepáči je deň otvorených dverí. Vnútri nás čakalo ďalšie prekvapenie. Za oknom sa otáčalo vodou poháňané, nové, impozantné, drevené koleso. Jeho monotónny pohyb a zvuk padajúcej vody z korčiekov, pripomínal časy vodných mlynov v tejto lokalite, ktoré sa spomínajú už od roku 1455 (podľa materiálov, ktoré sme dostali k dispozícii vrámci

prebiehajúcej akcie). Zároveň sa premietal vynikajúco spracovaný film, ktorý návštevníkom priblížil históriu tohto objektu, ako i postup rekonštrukčných prác vykonaných doposiaľ na Klepáči. Pre návštevníkov boli pripravené materiály, ktoré informovali o histórii objektu a aj o zámeroch neziskovej organizácie Klepáč – združenie pre ôsmy mlyn na Vydrici. Z nich som sa dozvedela, že objekt bude slúžiť najmä deťom a mládeži pre vzdelávacie a výchovné programy a iné záujmové činnosti aj s možnosťou ubytovania. Splní sa tak základná myšlienka majiteľky tohto objektu RNDr. Ludmily Sedlárovej Rabanovej.

Najdojímavejšie boli skupinky navzájom komunikujúcich starších ľudí, ktorí sa síce nepoznali, ale spájali ich spomienky na časy, kedy sa pravidelne zastavovali vo výletnej reštaurácii Klepáč na občerstvenie.

Návštevníkov čakala aj milá pozornosť – pohostenie v podobe kapustovej a rybacej polievky, kávy, čaju, nealkoholických nápojov, buchiet, domácich koláčikov a pod., ktoré ponúkali členky združenia. Mala som radosť z toho množstva ľudí, ktorí neustále prichádzali a pri podpise do listiny

návštevníkov dopisovali slová vďaky a obdivu. Zaslúžene! Pretože táto tristoročná stavba bola zrekonštruovaná s viditeľným citom pre zachovanie pôvodného vzhľadu mlyna (obnovené mlynské koleso, zachované pôvodné kamenné prvky na objekte, obnovená ozdobná mreža na okne, zachovaný vikier v krove niekdajšieho mlyna, kadiaľ pravdepodobne v minulosti pomocou kladky vyťahovali vrecia s obilím a i.). V čase, kedy sme svedkami chátrajúcich pamiatkových objektov a unáhnených demolácií historických nehnuteľností (Cvernovka, Gumonka, prehratý boj iniciatívy „Bratislava otvorená“ o zachovanie Parku kultúry pri Dunaji...), je rekonštrukcia Klepáča o to obdivuhodnejšia. V súčasnosti je to jediná budova z pôvodných deviatich vydrických mlynov, ktorá si zachovala svoju pôvodnú dispozíciu. Možno aj preto viacerí návštevníci ponúkli rôznu formu pomoci pri dokončovacích prácach (úprava okolia, vybudovanie ihriska, inštalácia zariadenia na zásobovanie a čistenie vody, vybavenie interiéru...).

Prírodné prostredie Železnej studienky predstavuje najnavštevovanejšiu bratislavskú rekreačnú oblasť. Jej charakteristickou zvláštnosťou bola harmónia technických stavieb s mlynmi, náhonmi a sústavou jazier. Zostali len jazerá. Som rada, že sa obnovil aspoň jeden z pôvodných deviatich mlynov. Je to ôsmy mlyn, ktorý ako posledný bol v prevádzke až do začiatku 20. storočia.

Viera Měrková

PROBLÉM S PRENÁJOMOM PODCHODU

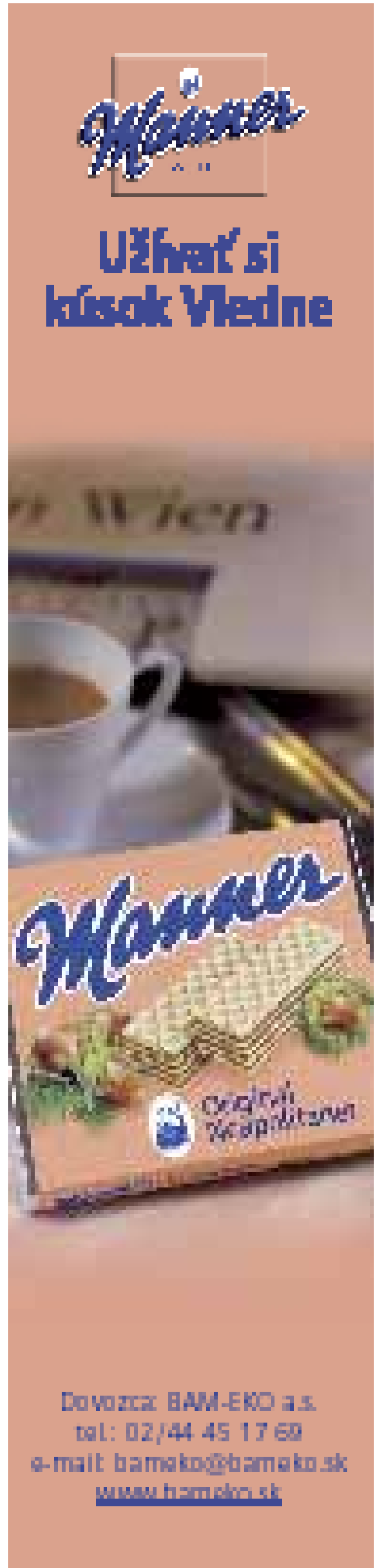
Musím zareagovať na Váš dobrý článok o Bratislavských podchodoch. Aj nám to leží v žalúdku, ale to, čo uvádza magistrát, že majú záujem podchody prenajať, nie je tak celkom pravdou. Taktiež nie je pravda, že 2x denne čistia podchody od sprejerov, lebo niektoré nápisy a grafity sú v podchodoch celé týždne. Oni si len vykazujú

činnosť, fakturujú a ooberajú daňových poplatníkov o peniaze.

Naša spoločnosť sa snaží už 3. mesiac prenajať si jeden z podchodov v BA a v druhom podchode jediný obchodný priestor. Za tri mesiace nám nebol nikto z magistrátu schopný ani len odpovedať. Takže, až taký záujem asi nemajú. Pochopiteľne, chceme zostať v anonymite, aby nebola

ohrozená nejaká budúca spolupráca s magistrátom, keď sa náhodou rozhodnú odpovedať na náš záujem. Ale môžete to použiť, ak by ste chceli napísať nejaký doplnujúci článok. Výhovorka, že nič nedostali neobstojí, lebo to bolo poslané doporučene.

Jozef

Uživat' si kúsok Viedne

Dovozca: BAM-EKO a.s.
 tel: 02/44 45 17 60
 e-mail: bamako@bamako.sk
 www.bamako.sk

KOSTOL A KLÁŠTOR ALŽBETÍNOK

Nachádza sa v mestskej časti Staré Mesto na Špitálskej ulici. Sestry z kláštora sa venujú opatrovaniu onkologických pacientov v príľahlej nemocnici, ktorú spravujú. Kostol nachádzajúci sa v komplexe kláštora je zasvätený sv. Alžbete. Bol postavený v duchu vrcholného baroka v rokoch 1739-1745 podľa návrhu Františka A. Pilgrama. Mecénom stavby bol uhorský primas Imrich Esterházy. Obrazy a iluzívne fresky v interiéri sú dielom rakúskeho maliara Paula Trogera. Sochárska výzdoba pochádza pravdepodobne od L. Godeho, ktorý bol žiakom Georga Rafaela Donnera.

Na oltárnom obraze vytvorenom v roku 1739 je zobrazené videnie sv. Alžbety, po jeho bokoch stoja sochy františkánskych svätcov Františka z Assisi a Antona Paduánskeho. V roku 1743 namaľoval Paul Troger obrazy pre postranné oltáre (Obraz svätej Rodiny a Oplakávanie mŕtveho Krista). Iluzívne fresky na klenbe zobrazujú alegóriu Cirkvi, oslavu sv. Alžbety a alegóriu Milosrdenstva. Na pandantívoch nesúcich strednú kupolu sú alegórie štyroch cností z roku 1742: Odvaha, Múdrost, Spravodlivosť a Miernosť. Námety všetkých ostatných výtvarných prvkov sú zviazané so životom sv. Alžbety Uhorskej, rodáčky z Bratislavy (1207-1231).

Pomenovali ho podľa dcéry uhorského kráľa Ondreja II., ktorá sa narodila v roku 1207 na Bratislavskom hrade. Alžbetu Durínsku v štyroch rokoch zasnúbili s Ludovítom IV. synom landgrófa a saského falckgrófa Hermana. Zásnuby sa konali v Bratislave roku 1211 a boli udalosťou medzinárodného významu. Alžbeta mala tri deti. Za najvyššiu cnosť považovala pomoc chorým a chudobným. Svätá Alžbeta je patrónkou Hesenska a Durínska, charitatívnych spolkov,

FOTO: Miroslav Košírer

vdov, sirôt, žobrákov, chorých a trpiacich v núdzi, nevinne prenasledovaných. V roku 1228 zložila sľub chudoby. Zomrela roku 1231 a už štyri roky po smrti bola za jej život naplnený láskou k blízkym, chudobným a chorým svätorečená. Kult svätej Alžbety Durínskej bol v Bratislave silný. Svedčí o tom i skutočnosť, že v meste sú dva kostoly spojené s jej menom. Primas Imrich Eszterházy objednal projekt kostola a nemocnice Alžbetínok na Špitálskej ulici u viedenského architekta Franza Antona Pilgrama a maliarsku výzdobu vytvoril Paul Troger. Alžbetinky boli ženskou rehoľou, ktorú svätica založila v Nemecku roku 1229.

Alžbetinky ošetrovali v špitáloch a chudobincoch, v Bratislave rád pôsobil od roku 1420 a spomínaný kostol sa považuje za jednu z najkrajších barokových sakrálnych stavieb na Slovensku. V päťdesiatych rokoch boli viaceré sestry sústredené do Kláštora pod Znievom a prinútené zaoberať sa poľnohospodárstvom a prácou v lese. Neskôr niektoré pracovali v ústavoch pre mentálne postihnutých alebo v domove dôchodcov. Do Bratislavy opäť prišli v roku 1990 a začali rekonštruovať kostol, kláštor i nemocnicu a to pokračuje najmä v nemocnici prakticky dodnes.

(buj)

HĽADAJÚ SA VYCHOVÁVATELIA PRE ŠTENIATKA

Predpoklady pre
vychovávateľov:

V mene Výcvikovej školy pre vodiacich psov Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska si dovoľujeme osloviť občanov s prosbou o pomoc pri výchove šteniatok za účelom výcviku vodiaceho psa. Ocitli sme sa v situácii, že máme možnosť získať zo zahraničia väčší počet šteniat vhodných pre tento účel. Preto s úrnu potrebujeme väčší počet dobrovoľníkov a nemôžeme si dovoliť čakať viacero mesiacov.

Základnou úlohou vychovávateľskej rodiny je hlavne pripraviť šteniatku príjemné detstvo, plné zábavy, ale s tým, že sa naučí čo je dovolené a čo zakázané v bežnom živote s ľuďmi a človeka bude vnímať ako svoju najväčšiu prioritu vo svojom živote.

- vek minimálne 18 rokov
- pozitívny vzťah ku psom a vôľa venovať sa psíkovi
- čas na pravidelné stretnutia s pracovníkmi Výcvikovej školy vodiacich psov (2x do mesiaca)
- umiestnenie psíka vo vnútri v byte, v dome (nie v koterici, na dvore)
- zabezpečenie socializácie a výchovy šteniatka podľa inštrukcií pracovníkov VŠVP (inštrukcie aj v písomnej podobe)
- dodržiavanie inštrukcií školy
- bydlisko v Bratislave, prípadne v blízkom okolí s možnosťou a ochotou dochádzať nielen na stretnutia do Bratislavy (min.5x mesačne)

KONTAKT: M. Szabóová tel. č.:
02/65420844, 0911 119397
e-mail: guidedog@unss.sk

INZERCIA

Predáme novopostavený
luxusný rodinný dom v Devíne
na Devínskej ceste.

Pozemok: 10 árov
Obytná plocha: 400m².
Cena: 877 777 EUR (dohoda možná)

Bližšie informácie na tel. č.: 0918 181 113.

Obhliadka domu 2.11.2008
od 10:00 do 12:00 hod.